Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Ажилгүй иргэд 6
2. Дундаж цалин..7
3. Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамж 8
4. Эрүүл мэнд 10
5. “Тогтвортой амьжиргаа-II” төслийн танилцуулга 12
6. Гэмт хэрэг 12

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт 15

1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн... 15
2. Үнэ 15
3. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 20
4. Улсын нэгдсэн төсөв..24
5. Гадаад худалдаа 25

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 28

1. Хөдөө аж ахуй 28
2. Аж үйлдвэр 28
3. Дотоод худалдаа..29
4. Тээвэр 31
5. Зочид буудал, зоогийн газар..33
4. Даатгал 34

IV. Бусад 35

1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 35

V. Хавсралт 36

VI. Өрхийн орлого, зарлага хүн амын амьжиргааны түвшин 2011 онд 50

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 58

Дараах тэмдэглэлүүдийг ашиглав:

... **мэдээлэл байхгүй**
0.0 **маш бага тоо**
- **гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал
(2012 оны эхний 7 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сард 42559 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 42759 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 2713 эхээр, хүүхдийн тоо 2723 хүүхдээр буюу 6.8 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 7 сард нялхсын эндэгдэл 686 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хүүхэд буюу 1.6 хувь, 1-5 хүртэлх насандаа 141 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8 хүүхэд буюу 5.4 хувиар буурав.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 45.6 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 мян.хүн буюу 12.5 хувиар өсчээ.

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 7 сард 613.4 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 404.6 мянга буюу 66.0 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 208.8 мянга буюу 34.0 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 72.9 мянга буюу 13.5 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 63.0 мянга буюу 18.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 9.9 мянга буюу 5.0 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 7 сард 56.6 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 478 хүн буюу 0.9 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 12.2 сая төг буюу 63.4 хувиар нэмэгджээ.

“Хүний хөгжил” сангаас 2012 оны эхний 7 сард 583.8 тэрбум төгрөгийн хишиг хувийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 373.8 тэрбум төгрөг нь 10.0 мян. төг, 21.0 мян.төг, 70.0 мян.төгрөгийн хишиг хувьд, 210.0 тэрбум төгрөгийг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувьд зарцуулжээ.

“Хүний хөгжил” сангаас ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувиас 2012 оны эхний 7 сард 210.0 тэрбум төгрөгийг 309.9 мянган хүнд олгожээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 7 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 1800 хүн буюу 29.7 хувь, салхин цэцгээр 711 хүн буюу 28.2 хувь, цусан суулгаар 196 хүн буюу 16.8 хувь, сүрьеэгээр 103 хүн буюу 3.7 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 71 хүн буюу 2.4 хувиар буурсан хэдий ч энэ оны эхний 7 сард халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 27063 хүнд хүрч, 3807 хүн буюу 16.4 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчид 6705 хүн буюу 9.2 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 132 хүн буюу 5.4 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сард 12812 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1435 хэргээр буюу 12.6 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (912), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (276), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (140), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (64) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2012 оны эхний 7 сард 4941 хүн гэмтэж, 613 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 389 буюу 8.5 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 101 буюу 14.1 хувиар буурсан байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Үйлдвэрлэлийн аргаар

ДНБ оны үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 2012 оны эхний хагас жилд 25.2 хувиар өсч, 6185.7 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2429.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.2 хувиар өслөө.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, оны эхнээс 10.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.5 хувиар өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 1.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 6953.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 97.7 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1033.1 тэрбум төг буюу 17.4 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 801.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 90.1 тэрбум төг буюу 10.1 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 127.5 тэрбум төг буюу 18.9 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 6428.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 110.3 тэрбум төг буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1747.1 тэрбум төг буюу 37.3 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 85.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 33.3 тэрбум төг буюу 64.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.8 тэрбум төг буюу 19.4 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 305.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.1 тэрбум төг буюу 0.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 20.0 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 7 дугаар сард 19 өдөр явагдаж, 749.8 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 2.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 7 сард 2744.5 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 3344.1 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 599.6 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2735.3 тэрбум төг, урсгал зардал 2586.8 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 148.5 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 455.5 тэрбум төг буюу 22.8 хувиар нэмэгдэхэд дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 139.0 тэрбум төг буюу 18.7 хувь, бусад татварын орлого 135.5 тэрбум төг буюу 36.3 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 133.0 тэрбум төг буюу 57.7 хувь, орлогын албан татварын орлого 37.3 тэрбум төг буюу 8.2 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 8.1 тэрбум төг буюу 4.4 хувь, өмчийн татварын орлого 2.6 тэрбум төг буюу 30.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.5 тэрбум төг буюу 8.9 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 13.5 тэрбум төг буюу 35.2 хувиар буурсан хэдий ч бусад нэр заагдаагүй орлого 15.8 тэрбум төг буюу 65.3 хувь, газрын тосны орлого 14.0 тэрбум төг буюу 58.5 хувь, хүү, торгуулийн орлого 7.2 тэрбум төг буюу 27.4 хувь, навигацын орлого 1.4 тэрбум төг буюу 5.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 7 сард 3344.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1163.8 тэрбум төг буюу 53.4 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 54.8 тэрбум төг буюу 60.7 хувиар буурсан хэдий ч татаас ба шилжүүлгийн зардал 474.5 тэрбум төг буюу 50.9 хувь, хөрөнгийн зардал 363.1 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, бараа, үйлчилгээний зардал 353.4 тэрбум төг буюу 45.5 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 27.6 тэрбум төг буюу 2.2 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 7 сард 721.8 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 363.1 тэрбум төг буюу 2.0 дахин нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 367.9 тэрбум төг буюу 2.1 дахин өсч, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 4.8 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар буурснаас шалтгаалжээ.

Монгол улс 2012 оны эхний 7 сард дэлхийн 124 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 6506.0 сая ам.долл, үүнээс экспорт 2538.0 сая ам.долл, импорт 3968.0 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 7 сард 1430.0 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 329.2 сая ам.долл буюу 29.9 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өсөлт экспортынхоос 6.9 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлсөн байна.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 722.0 сая ам.долл буюу 12.5 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 525.6 сая ам.долл буюу 15.3 хувь, экспортын хэмжээ 196.4 сая ам.долл буюу 8.4 хувиар өсчээ.

Экспортын 98.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

III.Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 7 сард 1181.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 97.1 тэрбум төг буюу 9.0 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, газрын тос, төмрийн хүдэр зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.9 хувиас 2.8 дахин; хивс, архи, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, сүлжмэл эдлэл, спирт, нарийн боов, амтат ус, ундаа, ган төмөр хийц, талх, цемент, металл бэлдэц, шар айраг, металл цувимал, зүсмэл материал, цахилгааны утас, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, шахмал түлш, барилгын шалны банз зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.4 хувиас 6.1 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 7 сард 11524.9 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 2344.7 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1369.9 мян.т буюу 13.5 хувь, зорчигчдын тоо 160.4 мян. хүн буюу 7.3 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөс төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 7 сард 241.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 28.0 тэрбум төг буюу 13.1 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 7 сард 2263.3 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 403.4 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 984.8 т буюу 77.0 хувь, зорчигчдын тоо 97.8 мян.хүн буюу 32.0 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 7 сард 96.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.4 тэрбум төг буюу 14.8 хувиар өслөө.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 7 дугаар сард Орхон аймгийн Баян-Өндөр хотод орж 274.6 мм-т хүрчээ. Энэ оны 7 дугаар сард Баян-Хонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 39.0 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Хөвсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ суманд хамгийн бага температур 2.0 хэм байлаа. Салхины хурд Дундговь аймгийн Мандалговь суманд 25 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 27 удаа, 32-ын тойрог, Хархорин захын орчимд тус бүр 6 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 13-р хороолол орчимд 2 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Хархорин захын орчимд 23 удаа, 13-р хороолол орчимд 13 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 12 удаа, 32-ын тойрог орчимд 10 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 4 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 7 сард 2573 удаа гарсны улмаас 143 хүн амь насаа алдаж, 7.9 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 7 сард объектын түймэр 2235 удаа, ой, хээрийн түймэр 155 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 53 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 27 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 23 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 16 удаа, хүчтэй салхи шуурга, аянгын үзэгдэл тус бүр 12 удаа, малын халдварт боом өвчин, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага тус бүр 10 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 2012 оны эхний 7 сард 14.3 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 473-аар нэмэгдэж, амь насаа алдсан хүний тоо 3-аар буурав.

I.Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 45.6 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 мян.хүнээр буюу 12.5 хувиар өсчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 23.1 мянга буюу 50.7 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.6 пунктээр буурчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс (ХХҮХ)-т 2012 оны эхний 7 сард ажилгүй 39.2 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 19.5 мянган ажилгүй иргэн ажилд зуучлагдан орж, 48.3 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.1).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.4 хувь нь магистр, доктор, 28.8 хувь нь дипломын болон бакалаврын, 5.4 хувь нь тусгай мэргэжлийн дунд, 6.7 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн, 40.3 хувь нь бүрэн дунд, 13.6 хувь нь суурь, 3.9 хувь нь бага боловсролтой, 0.9 хувь нь боловсролгүй иргэд байна (Зураг I.2). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 29.7 мянга буюу 65.1 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Өмнөговь, Дорноговь, Говьсүмбэр, Сүхбаатар, Дорнод, Орхон, Хэнтий, Архангай аймагт улсын дунджаас 1.6-33.3 пунктээр их байна

Ажлын шинэ байр

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2012 оны эхний 7 сард 24655 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 10498 нь буюу 42.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал, 2.5 хувь нь боловсролын, 5.3 хувь нь зочид буудал, байр сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээний, 6.8 хувь нь үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 9.7 хувь нь уул уурхай, олборлолтын, 13.3 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 14.3 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 16.1 хувь нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын,19.6 хувь нь барилгын, 12.4 хувь нь бусад салбарт ногдож байна (Зураг I.3).

Зураг-I.1

ХХҮХ-т шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

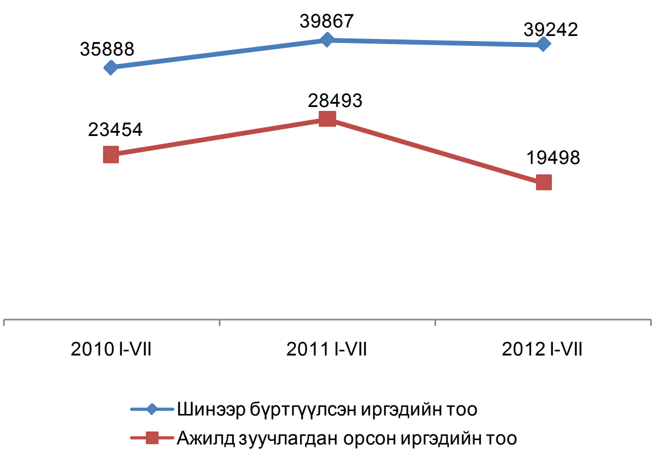

Зураг-I.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст

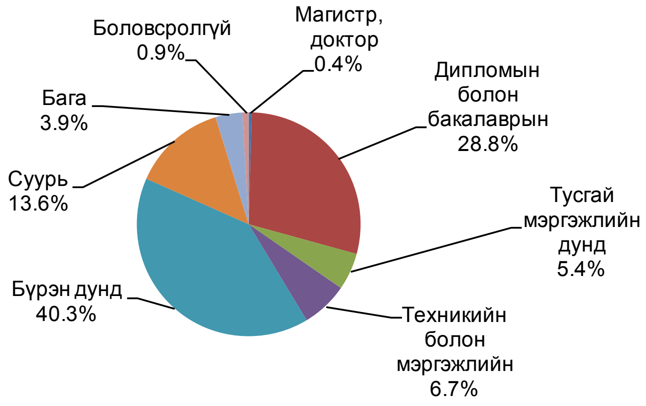

Зураг-I.3

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2012 оны эхний 7 сард

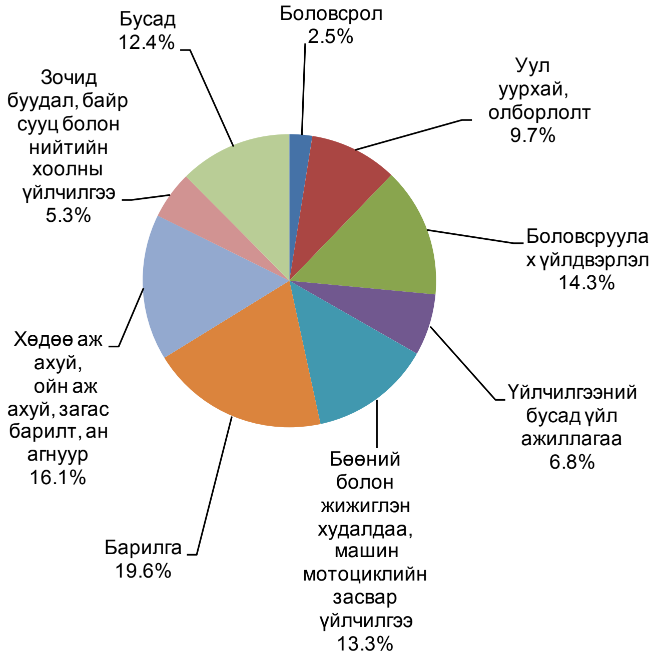

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 4559 буюу 18.5 хувь нь 15-24 насны, 9038 буюу 36.7 хувь нь 25-34, 6228 буюу 25.4 хувь нь 35-44, 4473 буюу 18.1 хувь нь 45-59, 357 буюу 1.3 хувь нь 60 ба түүнээс дээш насны хүмүүс байна.(Зураг I.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 0.4 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 3.0 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 4.1 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 4.6 хувь нь менежер, 5.5 хувь нь суурин төхөөрөмж, машин, механизмын операторч, угсрагч, 11.3 хувь нь мэргэжилтэн, 15.6 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтан, 16.3 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний ажилтан, 16.3 хувь нь энгийн ажил мэргэжил, 22.9 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох ажил үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

I.2 Дундаж цалин

Ажиллагчдын дундаж цалингийн 2012 оны 2 дугаар улирлын түүвэр судалгаанд нийслэлийн 195, аймаг, орон нутгийн 822, нийт 1017 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 159.0 мянган ажиллагчид хамрагдсаны 81.6 мянга буюу 51.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байв.

Судалгаанд хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 2 дугаар улиралд 571.1 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 143.4 мян.төг буюу 33.5 хувиар нэмэгджээ (Зураг I.5).

Эрэгтэй ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 2 дугаар улиралд 598.8 мян. төг болж, эмэгтэйчүүдийнхээс 54.0 мян.төг буюу 9.9 хувиар илүү байна (Зураг I.5).

Хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерээр ажиллаж байгаа эрэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 988.3 мян.төг буюу хамгийн их, ХАА, загасны аж ахуйн мэргэшсэн эрэгтэй ажиллагчдын цалин 341.8 мян. төг буюу хамгийн бага байна. Мөн хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерээр ажиллаж байгаа эмэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 830.8 мян.төг буюу хамгийн их, ХАА, загасны аж ахуйн мэргэшсэн эмэгтэй ажиллагчдын цалин 220.5 мян.төг буюу хамгийн бага байна (Зураг I.6).

Зураг-I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, дунд харьцуулсан хувиар, 2012 оны эхний 7 сард

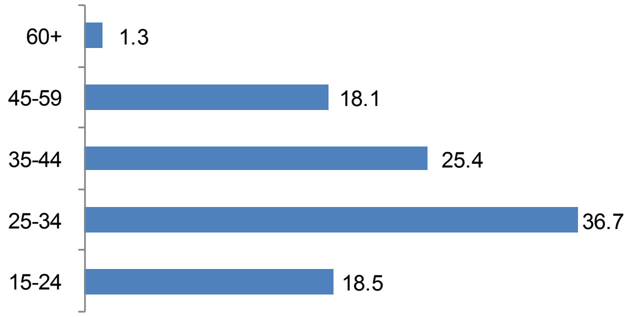

Зураг-I.5

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

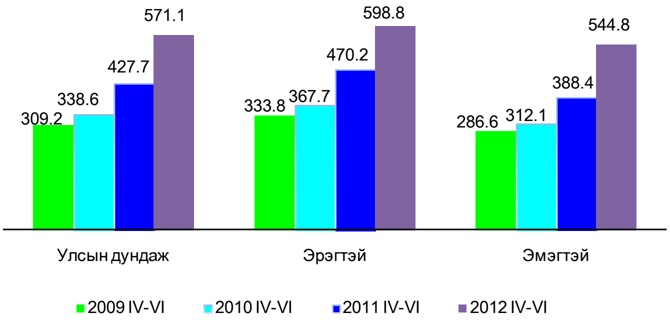

Зураг-I.6

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, хүйсээр, ажил мэргэжлийн ангиллаар, 2012 оны 2 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

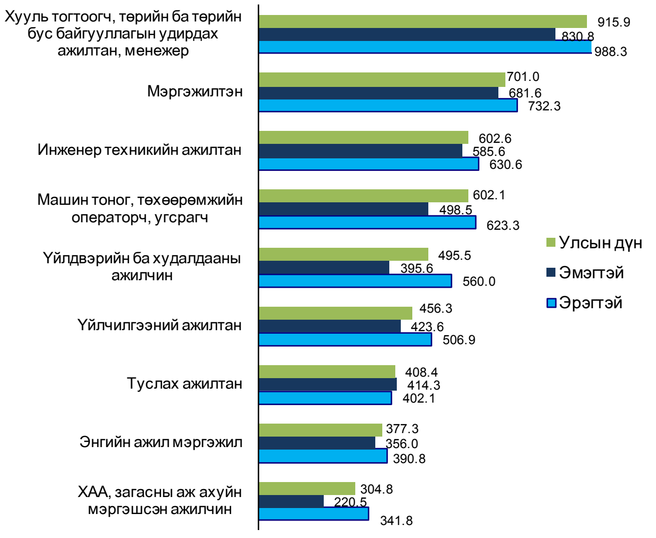

Боловсролын салбарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 2 дугаар улиралд 624.9 мян.төг, төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгалын салбарынх 625.8 мян.төг, уул уурхайн олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 887.2 мян.төг, санхүүгийн зуучлалын үйл ажиллагааны салбарынх 977.5 мян.төг болж, улсын дунджаас 53.8-406.4 мянган төгрөгөөр илүү, харин барилга, боловсруулах аж үйлдвэр, үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа, тээвэр, холбоо, агуулахын аж ахуй, цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 5.6-82.7 мян.төг, ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй, зочид буудал, зоогийн газар, бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа, нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээний салбарынх 125.8-342.4 мянган төгрөгөөр бага байна.

Зураг-I.7

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, 2012 оны 2 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

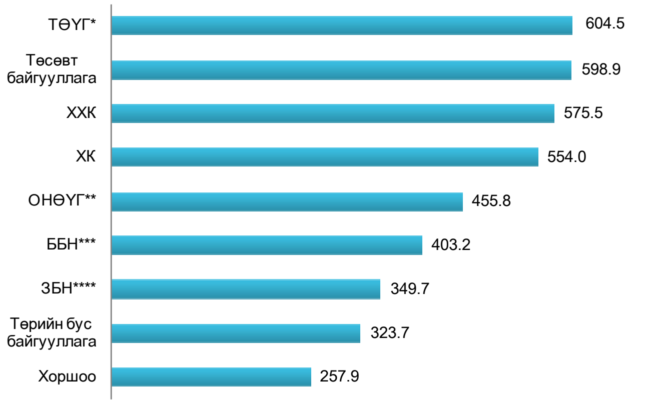

ХХК - Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХК - Хувьцаат компани
ТӨҮГ - Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ - Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ББН - Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
ЗБН - Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр авч үзэхэд хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани, төсөвт байгууллага болон төрийн өмчит үйлдвэрийн газарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 2 дугаар улиралд улсын дунджаас 4.4-33.4 мянган төгрөгөөр илүү, харин хувьцаат компани, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар болон бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөлд ажиллагчдын цалин 17.1-167.9 мян.төг, зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл болон төрийн бус байгууллагад ажиллагчдын цалин 221.4-247.4 мян.төг, хоршоонд ажиллагчдын цалин 313.2 мянган төгрөгөөр бага байна (Зураг I.7).

Төсөвт байгууллагад ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 2 дугаар улиралд 598.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 191.9 мян.төг буюу 47.1 хувиар нэмэгджээ.

I.3 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 7 сард 575.7 тэрбум төг, зарлага 497.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 185.0 тэрбум төг буюу 47.4 хувь, зарлага 155.3 тэрбум төг буюу 45.3 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 185.0 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 140.6 тэрбум төг буюу 50.2 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 11.6 тэрбум төг буюу 57.0 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 5.6 тэрбум төг буюу 39.3 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 22.1 тэрбум төг буюу 35.0 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 5.2 тэрбум төг буюу 40.1 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2012 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 155.3 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд, тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 127.0 тэрбум төг буюу 48.7 хувь, тэтгэмжийн

даатгалын сангийн зарлага 5.7 тэрбум төг буюу 35.1 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 19.7 тэрбум төг буюу 40.5 хувь, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн зарлага 3.6 тэрбум төг буюу 29.4 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 652.6 сая төг буюу 13.1 хувиар буурсан байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний 7 сард 378.2 тэрбум төг болсны 72.6 хувийг өндөр настны, 12.7 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 8.6 хувийг цэргийн, 6.1 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс цэргийн тэтгэвэр 88.8 хувь, өндөр настны тэтгэвэр 45.0 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 53.6 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 37.8 хувиар өсчээ. (Зураг I.8).

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 7 сард 613.4 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 404.6 мянга буюу 66.0 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 208.8 мянга буюу 34.0 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 72.9 мянга буюу 13.5 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 63.0 мянга буюу 18.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 9.9 мянга буюу 5.0 хувиар нэмэгджээ.

Зураг-I.8

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар

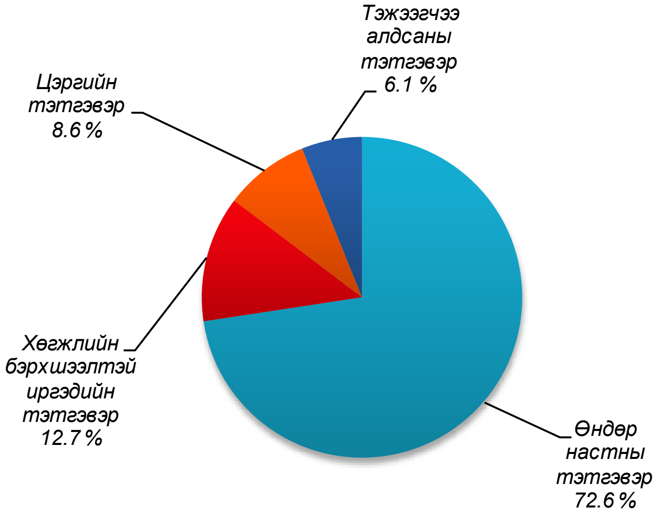

Зураг-I.9

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар

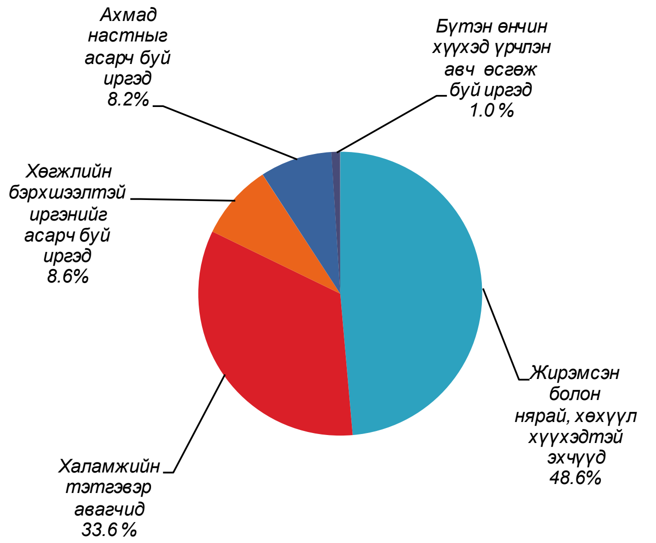

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 7 сард 168.7 мян.хүнд 56.0 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 5.2 мян.хүн буюу 3.0 хувиар буурч, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 19.5 тэрбум төг буюу 53.6 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 48.6 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 33.6 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.6 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.2 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.0 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.9).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 7 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 31.5 тэрбум төг буюу 56.3 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 16.4 тэрбум төг буюу 29.4 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 3.9 тэрбум төг буюу 7.0 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 3.5 тэрбум төг буюу 6.3 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 572.1 сая төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн

авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.10).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 7 сард 56.6 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 478 хүн буюу 0.9 хувиар , олгосон тэтгэврийн хэмжээ 12.2 сая төг буюу 63.4 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 299.6 мян.хүн хамрагдсаны 24.9 хувь нь ахмад настан, 1.5 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 3.9 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 65.2 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 4.5 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.

"Хүний хөгжил" сангаас 2012 оны эхний 7 сард 583.8 тэрбум төгрөгийн хишиг хувийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 373.8 тэрбум төгрөг нь 10.0, 21.0, 70.0 мян. төгрөгийн хишиг хувьд, 210.0 тэрбум төгрөгийг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувьд за рцуулжээ.

"Хүний хөгжил" сангаас ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувиас 2012 оны эхний 7 сард 210.0 тэрбум төгрөгийг 309.9 мянган хүнд олгожээ.

Зураг-I.10

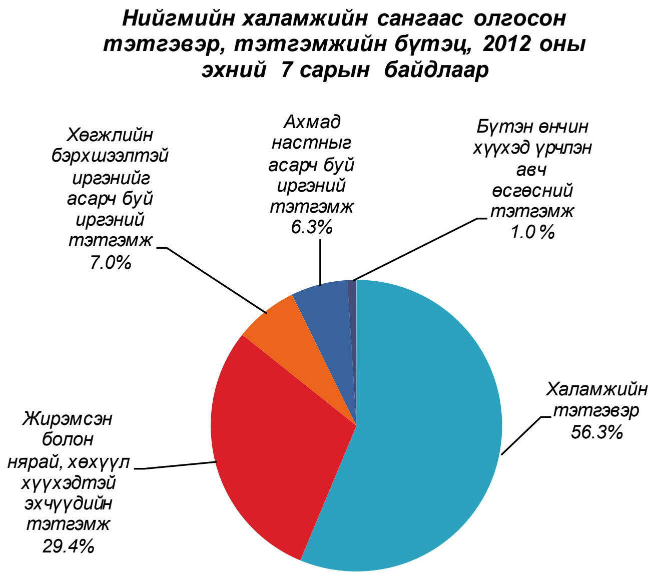

Зураг-I.11

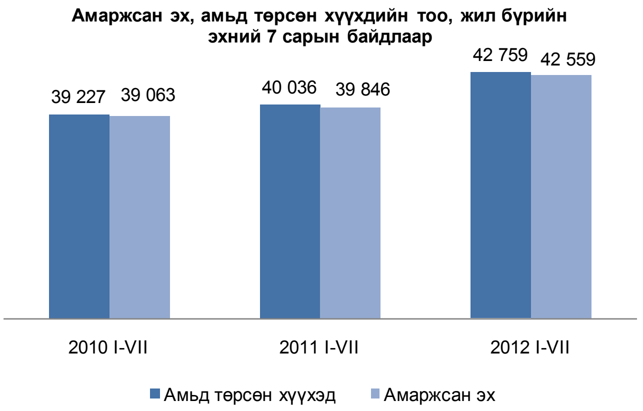

I.4 Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сард 42559 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 42759 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 2713 эхээр, хүүхдийн тоо 2723 хүүхдээр буюу 6.8 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. (Зураг I.11) Энэ оны 7 дугаар сард 6630 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 453 хүүхэд буюу 7.3 хувиар нэмэгдлээ.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 7 сард нялхсын эндэгдэл 686 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хүүхэд буюу 1.6 хувь, 1-5 хүртэлх насандаа 141 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8 хүүхэд буюу 5.4 хувиар буурав. (Зураг I.12). Энэ оны эхний 7 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 21 эх, үүний дотор 7 дугаар сард 3 эх эндсэн байна.

Нялхсын эндэгдэл 2012 оны 7 дугаар сард 96 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6 хүүхдээр өсч, 1-5 хүртэлх насны 20 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурав.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2012 оны эхний 7 сард 16 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (32), Завхан (26), Сүхбаатар (26), Өвөрхангай (25),

Тайлбар: *Тав хүртэлх насны хүүхдэд 0-4 нас 365 хүртэл хоногтой хүүхдийг хамруулав.

Баян-Өлгий (24), Ховд (21), Булган (21) аймагт улсын дунджаас 5-16 хүүхдээр, Хэнтий (19), Говь-Алтай (18), Архангай (17), Баянхонгор (17), Дорноговь (17) аймагт 1-3 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны* хүүхдийн эндэгдэл 2012 оны 7 дугаар сард 116 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхдээр нэмэгдсэн байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 7 сард 19 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 7 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 1800 хүн буюу 29.7 хувь, салхин цэцгээр 711 хүн буюу 28.2 хувь, цусан суулгаар 196 хүн буюу 16.8 хувь, сүрьеэгээр 103 хүн буюу 3.7 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 71 хүн буюу 2.4 хувиар буурсан хэдий ч энэ оны эхний 7 сард халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 27063 хүнд хүрч, 3807 хүн буюу 16.4 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчид 6705 хүн буюу 9.2 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 132 хүн буюу 5.4 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны 7 дугаар сард 2858 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 271 хүн буюу 10.5 хувиар нэмэгдэхэд гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 668 хүн буюу 12.1 дахин, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 45 хүн буюу 13.2 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Энэ хугацаанд вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 307 хүн буюу 50.9 хувь, салхин цэцгээр 12 хүн буюу 9.5 хувь, тэмбүүгээр 21 хүн буюу 7.9 хувь, цусан суулгаар 21 хүн буюу 7.0 хувь, трихомониазаар 9 хүн буюу 3.7 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 9 хүн буюу 2.7 хувиар буурав.

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2012 оны эхний 7 сард улсын дунджаар 99 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17 хүнээр нэмэгдэв (Зураг I.13).

Улаанбаатар хотод 2012 оны 7 дугаар сард ХДХВ/ДОХ-ын 1 тохиолдол илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 111 болов.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сард 10160 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 207 хүн буюу 2.1 хувиар нэмэгдэв

Зураг-I.12

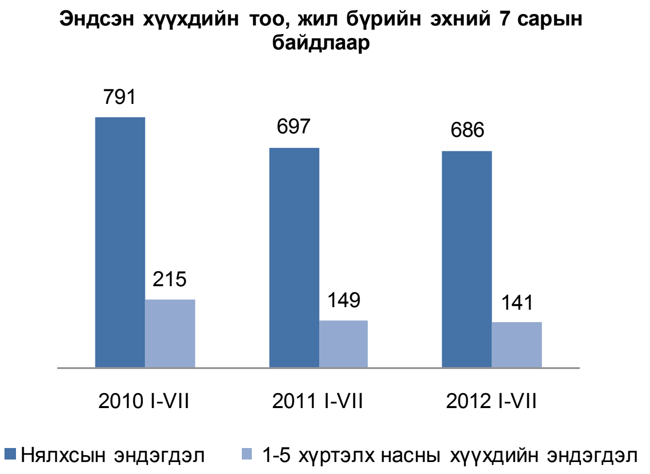

Зураг-I.13

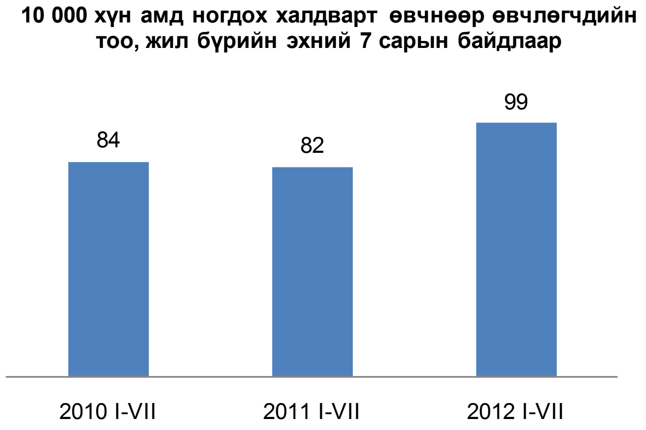

Зураг-I.14

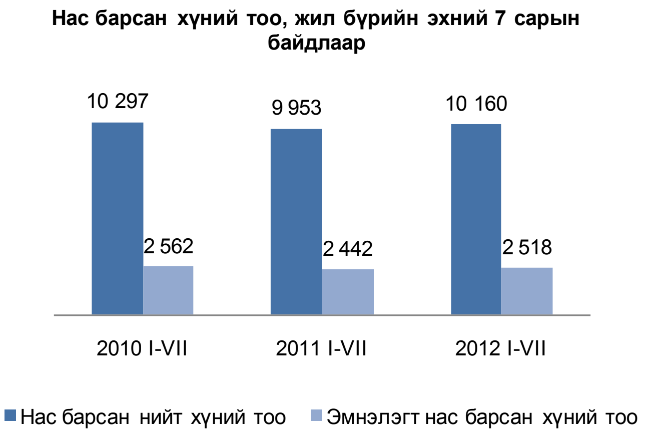

(Зураг I.14). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 7 сард 2518 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76 хүн буюу 3.1 хувиар өсөв. Энэ нь нийт нас баралтын 24.8 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо 2012 оны

7 дугаар сард 1449 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 43 хүн буюу 3.1 хувиар нэмэгдэв.

Энэ оны эхний 7 сард 424.5 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 20445 хүн буюу 5.1 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 оны 7 дугаар сард 52.9 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5612 хүн буюу 11.9 хувиар нэмэгдэв.

Хувийн эмнэлгүүд 2012 оны эхний 7 сард 812.7 мян.хүнд үйлчилж, 24.7 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 15.5 хувиар нэмэгдэж, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 74.6 хувиар өслөө.

I.5 Өрхийн амьжиргааны чадавхийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжиж буй “Тогтвортой амьжиргаа-II” төслийн үйл ажиллагаа

“Тогтвортой амьжиргаа-II” төслийн зорилго нь эрүүл мэнд, боловсрол, дэд бүтэц болон нийгмийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, байгаль цаг уурын эрсдэлд малчдын бэлэн байх чадварыг нэмэгдүүлэх, алслагдсан орон нутагт жижиг зээлийн үйлчилгээг үзүүлэх замаар хүн амын амьжиргааг баталгаажуулах, тогтворжуулахад иргэдийн хэрэгцээ, оролцоонд тулгуурласан механизмыг улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэхэд оршино.

“Тогтвортой амьжиргаа” төслийг гурван үе шаттайгаар 12 жилийн турш хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд 2002-2007 онд төслийн нэгдүгээр үе шат буюу “Тогтвортой амьжиргаа” төслийг Баян-Өлгий, Баянхонгор, Дорнод, Дундговь, Өвөрхангай, Өмнөговь, Төв, Увс аймагт хэрэгжүүлж, 2008-2012 онд төслийн хоёрдугаар үе шат буюу “Тогтвортой амьжиргаа-II” төслийг бүх аймаг, нийслэлийн хэмжээнд хэрэгжүүлж байна.

“Тогтвортой амьжиргаа-II” төслийн хүрээнд 2012 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 3.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийж, үүнээс 48.2 хувийг бэлчээрийн мал аж ахуйн эрсдлийг бууруулах чиглэлд, 29.0 хувийг дэд бүтцийн, 17.8 хувийг боловсролын, 5.0 хувийг эрүүл мэндийн салбарт зарцуулжээ. Энэхүү төслийн үр шимийг 443.4 мян.хүн, үүний дотор 53.8 хувь нь дэд бүтцийн, 19.9 хувь нь бэлчээрийн мал аж ахуйн эрсдлийг бууруулах чиглэлийн, 16.7 хувь нь боловсролын, 9.6 хувь нь эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжсэн төслөөс хүртжээ. Бичил санхүүгийн хөгжлийн сангийн зээлийн төслөөс нийт 1081 иргэнд 3.0 тэрбум төгрөгийн зээл олгосон ба үр шимийг нь 4132 хүн шууд хүртсэн байна.

I.6 Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 12812 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1435 хэргээр буюу 12.6 хувиар өсчээ (Зураг I.15). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (912), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (276), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (140), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (64) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Энэ 2012 оны эхний 7 сард бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 57.6 хувь нь нийслэлд, 41.4 хувь нь аймгуудад, 0.6 хувь нь төмөр замын

Зураг-I.15

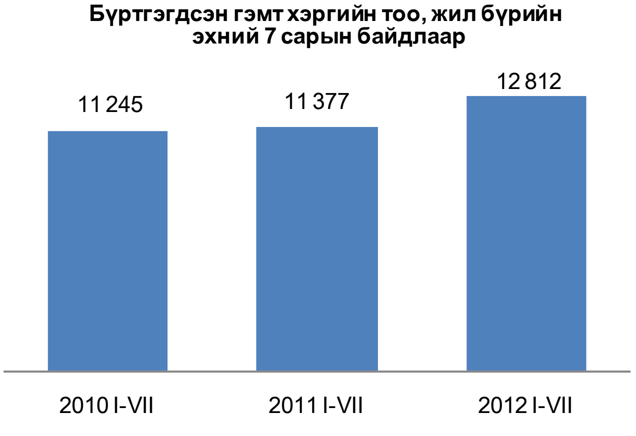

цагдаагийн хэлтэст, 0.4 хувь нь бусад газарт бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 45.4 хувийг хүндэвтэр, 43.0 хувийг хөнгөн, 9.1 хувийг хүнд, 2.5 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 3.0 пунктээр нэмэгдэж, хүндэвтэр хэргийнх 2.1 пункт, хүнд хэргийнх 0.7 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.2 пунктээр буурсан байна (Зураг I.16).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Завхан аймагт 35.4 хувь, Булган аймагт 34.8 хувь, Өвөрхангай аймагт 33.5 хувь, Говьсүмбэр аймагт 32.4 хувь, Баян-Өлгий аймагт 26.8 хувь, Говь-Алтай аймагт 23.5 хувь, Дорнод аймагт 18.6 хувь, Сүхбаатар аймагт 15.5 хувь, Төв аймагт 14.1 хувь, Дорноговь аймагт 10.9 хувь, Дархан-Уул аймагт 9.8 хувь, Дундговь аймагт 8.8 хувь, Өмнөговь аймагт 6.6 хувь, Архангай аймагт 1.7 хувь, Сэлэнгэ аймагт 1.2 хувь, Улаанбаатар хотод 15.2 хувиар нэмэгдэж, харин Увс аймагт 11.9 хувь, Ховд аймагт 7.7 хувь, Хөвсгөл аймагт 6.5 хувь, Баянхонгор аймагт 5.9 хувь, Орхон аймагт 1.7 хувь, Хэнтий аймагт 0.3 хувиар буурчээ.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 356 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 133 хэрэг буюу 59.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Малын хулгайн 805 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 6.3 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 175 хэрэг буюу 27.8 хувиар өсчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 4572 хэргийн 2661 буюу 58.2 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 пунктээр нэмэгдэж, харин нийслэлийн хэмжээнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 1.0 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.17).

Бүлэглэн үйлдсэн гэмт хэрэг 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.2 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 1.7 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 29.5 хувиар нэмэгдэж, хүүхэд оролцсон хэрэг 1.1 хувиар буурав.

Зураг-I.16

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бүтэц, хэргийн ангиллаар, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

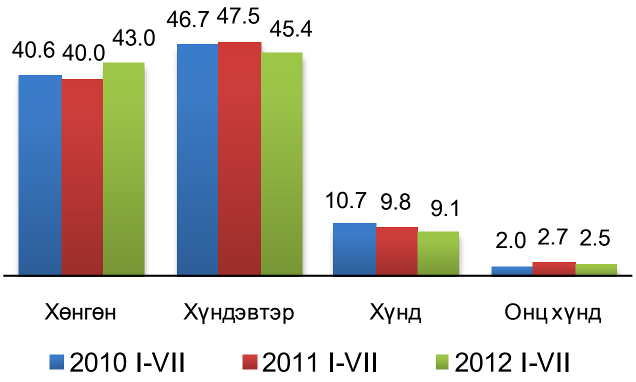

Зураг-I.17

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

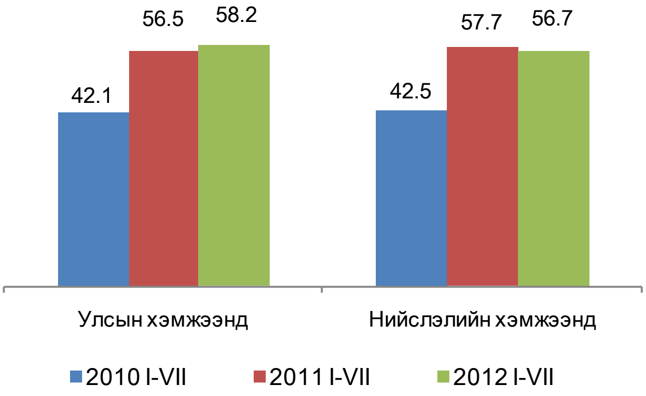

Зураг-I.18

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

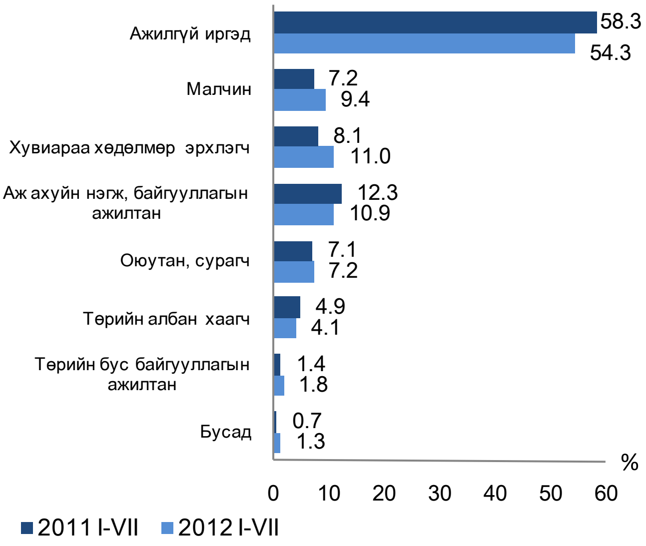

Арван найм ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 68 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6 хэрэг буюу 9.7 хувиар нэмэгдэв.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 11556 болж, 766 буюу 6.6 хувь нь арван найм хүртэлх насны хүүхэд, 1593 буюу 13.8 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс гэмт хэрэгт холбогдогчдын 5.0 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 11.0 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 пункт, малчдынх 9.4 болж 2.2 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 1.8 болж 0.4 пункт, оюутан, сурагчдынх 7.2 болж 0.1 пунктээр нэмэгдэж, харин ажилгүй иргэдийнх 54.3 болж 4.0 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдынх 10.9 болж 1.4 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.1 болж 0.8 пунктээр буурсан байна.

Энэ оны эхний 7 сарын байдлаар бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 30.6 хувь нь гэр, орон сууцанд, 16.1 хувь нь гудамж, талбайд, 13.8 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.5 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 7.9 хувь нь авто замд, 2.3 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.4 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.5 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 18.9 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 4941 хүн гэмтэж, 613 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 389 буюу 8.5 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 101 буюу 14.1 хувиар буурсан байна (Зураг I.19).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 25.5 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 13.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 10099.5 сая төг буюу 65.7 хувиар, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 6718.4 сая төг буюу 2 дахин өссөн байна (Зураг I.20). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ нэмэгдэхэд хувийн өмчийн байгууллагад учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 4677.6 сая төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 87.1 хувь буюу 22.2 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна.

Зураг-I.19

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

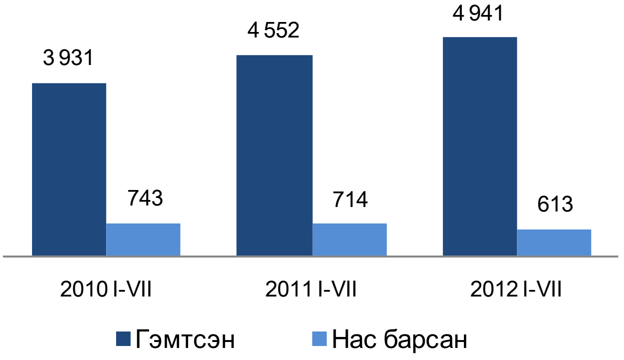

Зураг-I.20

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

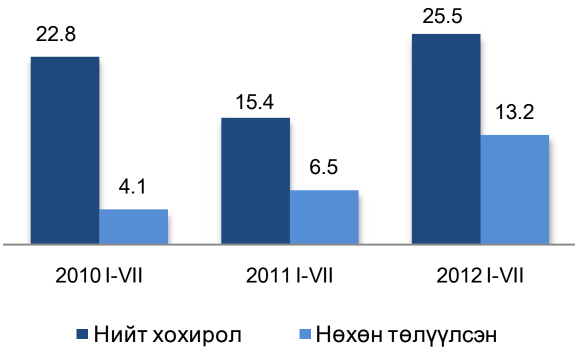

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 12295 болж, 801 буюу 6.5 хувь нь арван найм хүртэлх насны хүүхэд, 4554 буюу 37.0 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт 90 байгууллагад хохирол учирсны 42 нь төрийн, 17 нь төрийн бус, 31 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар 71.3 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 8.3 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 1813 буюу 2.6 хувь, баривчлагдсан хүний тоо 829 буюу 11.2 хувиар өссөн байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт
II.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

ДНБ, үйлдвэрлэлийн аргаар

ДНБ оны үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 2012 оны эхний хагас жилд 25.2 хувиар өсч, 6185.7 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2429.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.2 хувиар өслөө (Зураг 5.1). Уг өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 18.1 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 9.0 хувь, үйлчилгээний салбарынх 10.8 хувь нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Улирлын нөлөөллийг арилгаж тооцсон ДНБ (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) өмнөх улирлынхаас 2.9 хувиар өссөн байна.

Зураг-I.21

ДНБ-ийн өсөлт, бууралт, хувиар
(үйлдвэрлэлийн аргаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр)

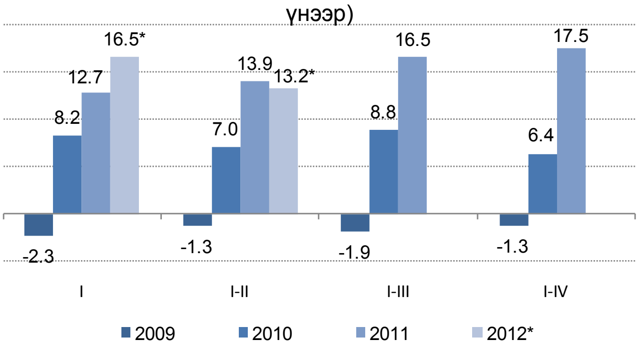

* урьдчилсан гүйцэтгэл

II.2 Үнэ
Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, оны эхнээс 10.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.5 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 1.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 0.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 0.6 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.5 хувь, тээврийнх 0.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 0.7 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.3 хувиар өсч, боловсролын бүлгийн үйлчилгээний үнэ

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгийн дүнгээр

хувь

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2012 VII / 2011 VII	2012 VII / 2011 XII	2012 VII / 2012 VI
Ерөнхий индекс	***100.0***	***114.5***	***110.4***	***100.6***
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	124.8	124.1	101.3
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	106.2	105.2	100.6
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	117.1	108.0	100.6
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	113.0	101.8	99.6
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	109.0	105.9	100.8
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	105.5	105.0	100.5
Тээвэр	12.2	105.4	104.1	100.2
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	98.7	98.8	99.9
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	102.6	102.3	99.8
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	109.9	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	123.0	119.6	100.7
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	106.6	104.3	100.3

дүнгээрээ тогтвортой, харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.4 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээнийх 0.1 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.2 хувиар буурсан байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 7 дугаар сард оны эхнээс 10.4 хувь өссөний дотор хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 24.1 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийнх 19.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 8.0 хувиар нэмэгджээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны 7 дугаар сард оны эхнээс 5.6 хувиар өссөн бол 2012 оны 7 дугаар сард 10.4 хувь болж, өсөлт 4.8 пунктээр нэмэгджээ (Зураг II.2).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Сэлэнгэ аймагт 0.1 хувь, Дархан-Уул аймагт 0.3 хувь, Төв аймагт 0.4 хувь, Сүхбаатар аймагт 0.5 хувь, Хэнтий аймагт 0.6 хувиар буурч, бусад аймагт 0.1-2.2 хувиар өсчээ (Зураг II.3).

Зураг-II.2

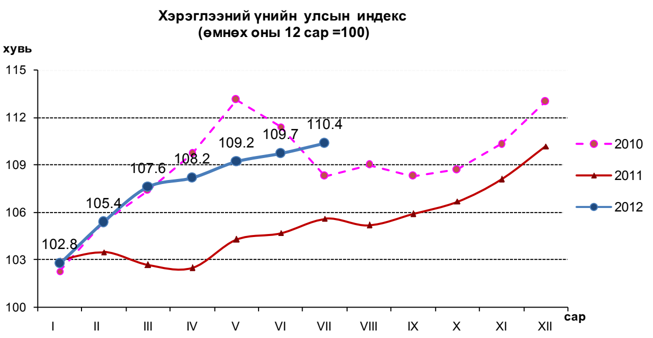

Зураг-II.3

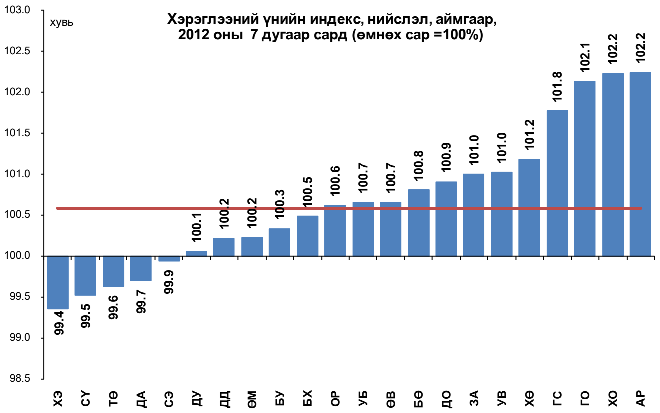

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Дархан-Уул (3.2%), Булган (2.6%), Орхон (1.9%), Сэлэнгэ (1.6%), Хөвсгөл (1.3%), Хэнтий (1.1%) аймагт буурч, Өмнөговь, Сүхбаатар аймагт тогтвортой, бусад 13 аймагт 0.9-10.4 хувиар өсчээ. Говь-Алтай (10.4%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байв.
Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Булган (3.6%), Говьсүмбэр (3.4%), Баянхонгор (1.1%), Дундговь (0.1%) аймагт буурч, Завхан, Сэлэнгэ, Хэнтий, Дархан-Уул, Өвөрхангай аймагт тогтвортой, бусад 12 аймагт 0.1-2.4 хувиар өссөн байлаа. Дорноговь (2.4%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байжээ.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Булган, Говь-Алтай, Увс аймагт тогтвортой, Сүхбаатар аймагт 1.6 хувиар өсч, бусад 17 аймагт 0.2-9.6 хувиар буурсан байна. Баян-Өлгий (9.6%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Дорнод (0.2%), Өмнөговь (0.7%), Өвөрхангай (2.5%), Завхан (2.7%), Төв (4.2%), Дархан-Уул (4.2%), Сүхбаатар (5.3%), Дундговь (13.6%) аймагт буурч, бусад 13 аймагт 0.1-31.2 хувиар өссөн байна. Ховд (31.2%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байлаа.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Архангай аймагт хамгийн их буюу 2.2 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд хүнсний бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 3.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 3.5 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийнх 7.0 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Хэнтий аймагт хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс 0.6 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Үнийн бууралтад хүнсний бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 0.3 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшнийх 3.5 хувь, тээврийн бүлгийнх 1.7 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 7 дугаар сард оны эхнээс бүх аймагт 4.3-17.6 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, оны эхнээс 10.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.9 хувиар өслөө.

2012 оны 7 дугаар сард хүнс, ундаа, усны бүлгийнх 1.9 хувь, согтууруулах ундаа, тамхиных 0.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 0.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.7 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.3 хувиар өсчээ. Харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний болон бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийнх тус бүр 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.5 хувиар буурч, тээвэр, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ, боловсролын үйлчилгээ, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний үнэ дүнгээрээ тогтвортой байв (Зураг II.3).

Улаанбаатар хотод 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 18.2 хувийнх нь үнэ өсч, 11.6 хувийнх нь үнэ буурч, 70.2 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 33.3 хувь буюу 31-ынх нь үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.4

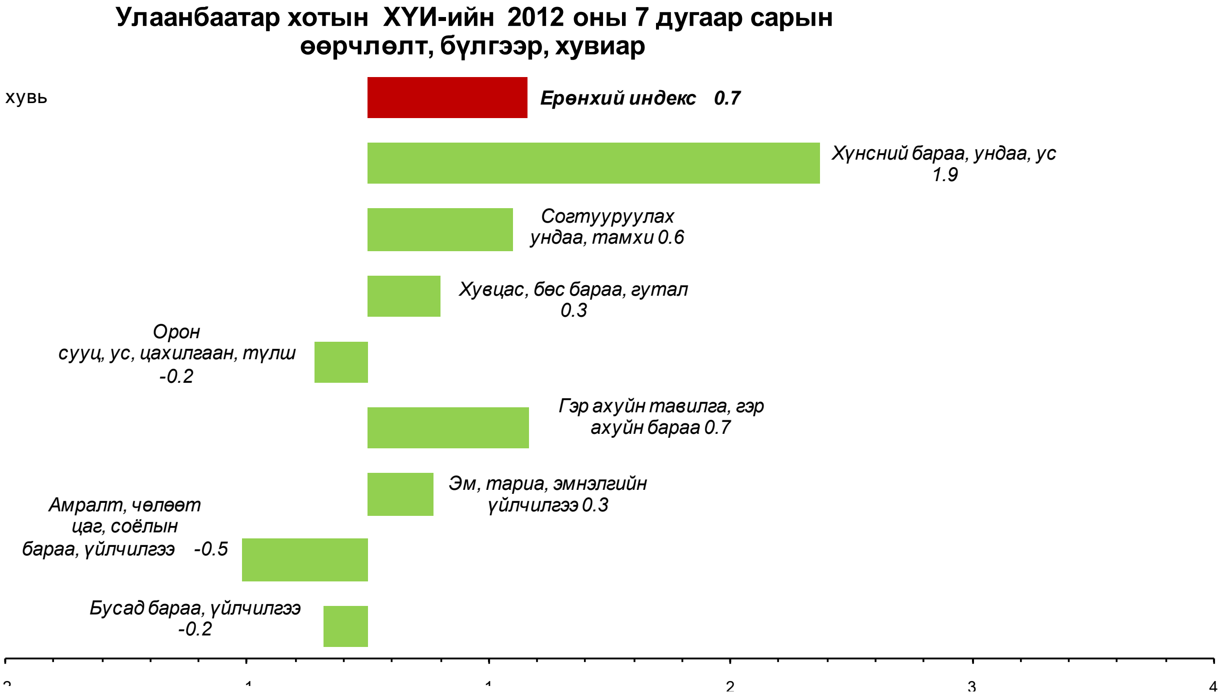

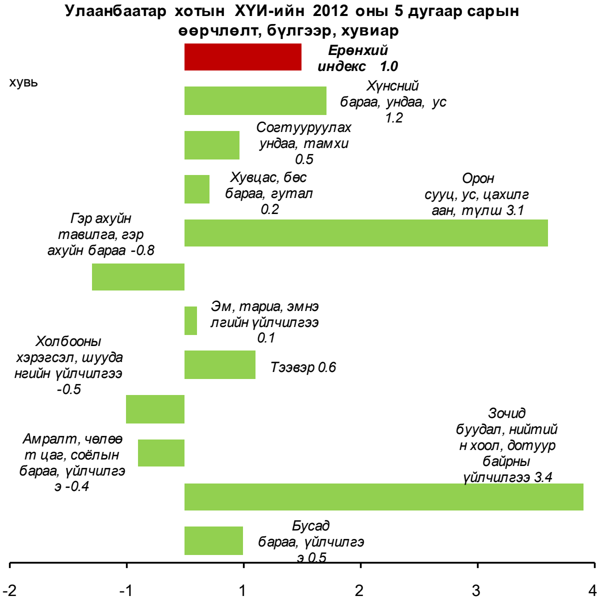

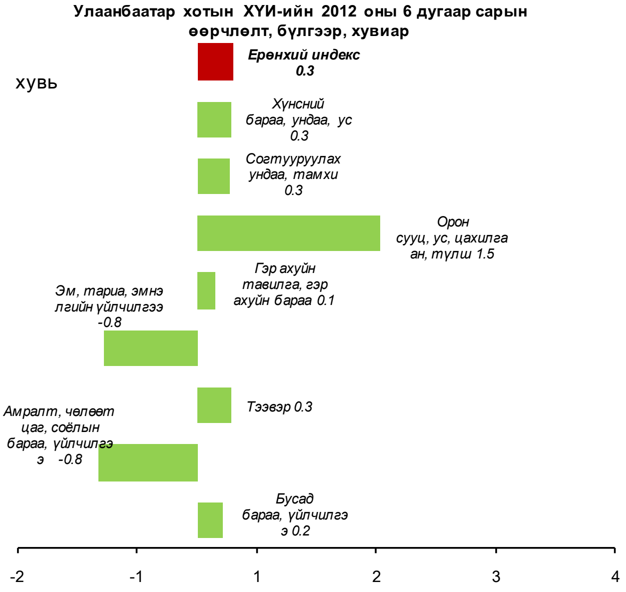

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2012 оны 7 дугаар сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	1.9	Хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнийн өсөлтөд мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ 3.0 хувь, төмс, хүнсний ногооных 4.9 хувь, жимс, жимсгэнийх 3.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд дарсны үнэ 1.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.3	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн барааны үнийн өсөлтөд хувцас засвар, цэвэрлэгээ, түрээсийн үнэ 8.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	-0.2	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн бараа, үйлчилгээний үнийн бууралтад орон сууц түрээслэх хөлс 2.0 хувь буурсан нь нөлөөлөв.
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	0.7	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд гэр ахуйн тавилга, хэрэгслийн үнэ 1.6 хувь, хивс болон шалны бусад дэвсгэрийн үнэ 8.0 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.3	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд эмнэлгийн туслах үйлчилгээний бүлгийн үнэ 1.3 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	-0.5	Энэ бүлгийн үнийн бууралтад DVD тоглуулагчийн үнэ 8.4 хувь, 32 инчийн LCD зурагтын үнэ 6.1 хувиар хямдарсан нь нөлөөлөв.
Бусад бараа, үйлчилгээ	-0.2	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн бууралтад үсний шампуны үнэ 2.3 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 7 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Ховд, Өвөрхангай, Дундговь, Завхан, Хөвсгөл, Дархан-Уул аймагт хамгийн бага буюу 15.0-23.0 мян.төг, Баянхонгор, Орхон, Архангай, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 30.0-38.0 мян.төг, адууны ширнийх Ховд, Дорноговь, Дархан-Уул аймагт хамгийн бага буюу 15.0-24.0 мян. төг, Архангай, Хэнтий, Төв, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 30.0-38.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Дорнод, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул аймагт хамгийн бага буюу 30.0-40.0 мян.төг, Увс, Баянхонгор, Хөвсгөл аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 46.0-48.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 3.5 мян.төг буюу 14.0 хувиар өсч, Булган, Орхон, Өвөрхангай, Дархан-Уул, Дорнод аймаг, Улаанбаатар хотод 2.0-6.0 мян.төг буюу 5.0-18.5 хувиар буурч, Говь-Алтай, Архангай, Баянхонгор, Сэлэнгэ, Төв аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Өмнөговь, Сүхбаатар, Баянхонгор, Булган, Хөвсгөл аймагт 1.0-7.0 мян.төг буюу 4.0-35.0 хувиар өсч, Дархан-Уул, Архангай, Дорнод, Говьсүмбэр, Орхон аймагт 1.0-5.0 мян.төг буюу 4.0-16.7 хувиар буурч, Ховд, Өвөрхангай, Дорноговь, Дундговь, Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Баянхонгор, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-5.0 мян.төг буюу 4.2-11.1 хувиар буурч, Ховд, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Орхон, Увс, Баян-Өлгий, Архангай, Сүхбаатар аймаг, Улаанбаатар хотод 1.0-5.0 мян.төг буюу 2.1-15.4 хувиар өсч, Говь-Алтай, Өвөрхангай, Дорноговь, Төв, Дорнод аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Зураг-II.5

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

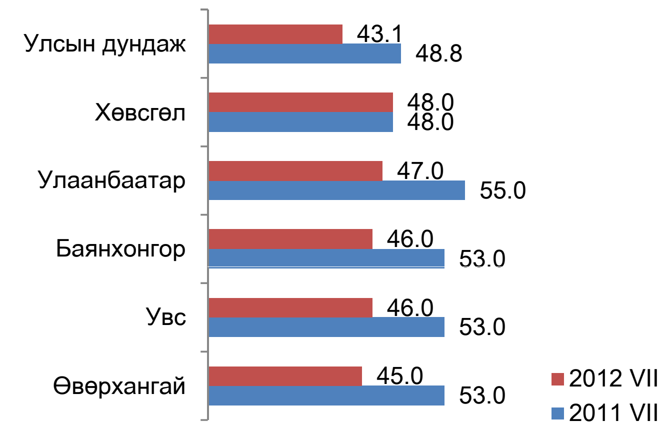

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

Зураг III

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

Зураг IV

Тэмээний эр ноосны зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

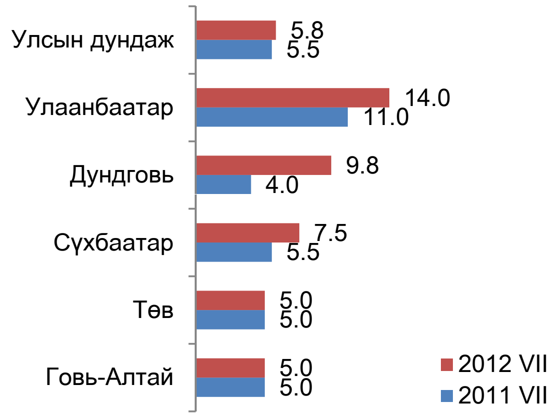

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2012 оны 7 дугаар сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 30 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс эх орны үйлдвэрийн захалсан банзны үнэ 2012 оны 7 дугаар сард 5.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, хуурай палкны 2.0 мян.төг буюу 6.7 хувиар буурч, харин улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 145 төг буюу 2.1 дахин, 50 кг-ын савлагаатай цементний үнэ 3.3 мян.төг буюу 56.5 хувь, хөнгөн бетоных 39.5 мян.төг буюу 36.2 хувь, вакуум цонхных 5.0 мян.төг буюу 6.3 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 2.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн уян шүршүүрийн үнэ 10.0 мян. төг буюу 66.7 хувь, шаазан угаагуурынх 20.0 мян.төг буюу 33.3 хувь, крантных 10.0 мян. төг буюу 25.0 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.5 мян.төг буюу 21.4 хувь, өдрийн суурьгүй гэрлийнх 400 төг буюу 20.0 хувь, чулуугүй хар цаасных 1.5 мян.төг буюу 18.8 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян.төг буюу 15.9 хувь, тосон будагных 300 төг буюу 15.0 хувь, шахмал шалных 1.5 мян.төг буюу 13.0 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, цонхны нөлөөгүй шилнийх 1.0 мян. төг буюу 8.3 хувь, дотор эмульснийх 500 төг буюу 7.7 хувиар өсчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаасны үнэ 500 төг буюу 10.0 хувиар өсөв.

Өмнөх сарынхаас 2012 оны 7 дугаар сард эх орны үйлдвэрийн улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 11 төг буюу 3.8 хувиар буурч, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн хар цаасны үнэ 500 төг буюу 5.6 хувь, өдрийн суурьгүй гэрлийнх 200 төг буюу 9.1 хувиар өсчээ. Бусад материалын үнэ тогтвортой байлаа.

II.3 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 6953.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 97.7 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1033.1 тэрбум төг буюу 17.4 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 45.0 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 18.5 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 15.4 хувийг төгрөгийн харилцах, 12.6 хувийг гадаад валютын харилцах, 8.5 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.6). Мөнгөний нийлүүлэлтэд төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.3 пункт, гадаад валютын хадгаламжийнх 0.3 пунктээр өсч, харин банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.9 пункт, төгрөгийн харилцахынх 0.7 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 1660.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 136.8 тэрбум төг буюу 7.6 хувиар буурав. Бага мөнгө өмнөх оны мөн үеийнхээс 101.0 тэрбум төг буюу 6.5 хувиар нэмэгдэхэд төгрөгийн харилцах 6.3 тэрбум төг буюу 0.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 4417.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 50.2 тэрбум төг буюу 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 909.9 тэрбум төг буюу 25.9 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 3130.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 51.0 тэрбум төг буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 489.7 тэрбум төг буюу 18.5 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 1287.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 0.9 тэрбум төг буюу 0.1 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 420.2 тэрбум төг буюу 48.5 хувиар өслөө (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 801.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 90.1 тэрбум төг буюу 10.1

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 VII	2012 VI	2012 VII
Мөнгөний нийлүүлэлт М2	**5 920.4**	**7 051.2**	**6 953.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	67.1	22.2	17.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.6	4.8	- 1.4
Нийт хадгаламж	**3 507.9**	**4 367.6**	**4 417.8**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	62.8	28.2	25.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.0	3.4	1.1
Төгрөгийн хадгаламж	**2 641.0**	**3 079.7**	**3 130.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	72.8	20.5	18.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.3	1.8	1.7
Валютын хадгаламж	**866.8**	**1 287.9**	**1 287.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	38.5	51.4	48.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.9	7.2	- 0.1

Зураг-II.6

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

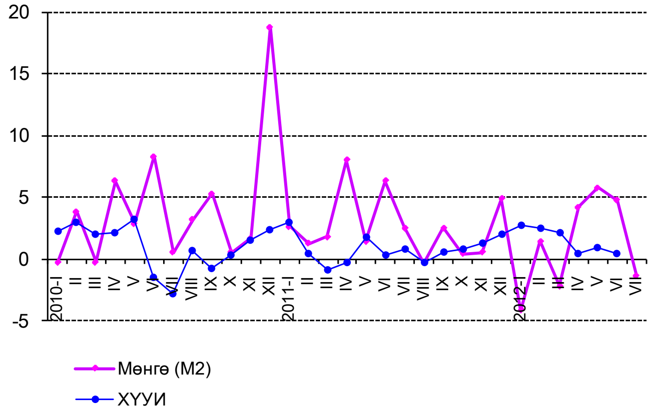

хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 127.5 тэрбум төг буюу 18.9 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 1947.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 334.1 тэрбум төг буюу 14.6 хувиар буурлаа. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 243.9 тэрбум төг буюу 17.5 хувиар буурч, 1148.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 9227.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 269.1 тэрбум төг буюу 2.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1900.2 тэрбум төг буюу 25.9 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 6428.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 110.3 тэрбум төг буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1747.1 тэрбум төг буюу 37.3 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст нийт зээлийн 3541.9 тэрбум төг буюу 55.1 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 2799.4 тэрбум төг буюу 43.6 хувь нь, улсын байгууллагад 66.4 тэрбум төг буюу 1.0 хувь нь, санхүүгийн бусад байгууллагад 11.9 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь, 9.0 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь бусад байгууллагад ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 305.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.1 тэрбум төг буюу 0.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 20.0 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 4.8 хувийг эзэлж, өмнөх сарынхаас 0.1 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 85.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 33.3 тэрбум төг буюу 64.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.8 тэрбум төг буюу 19.4 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.3 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.5 пунктээр өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 пунктээр буурсан байна (Хүснэгт II.4).

Зураг-II.7

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 7 дугаар сарын эцсийн байдлаар

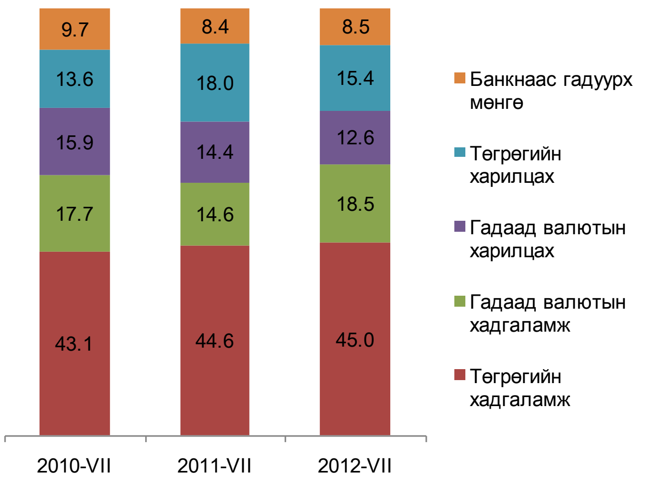

Зураг-II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

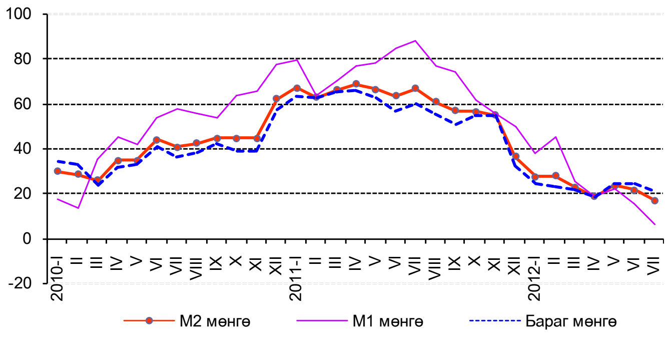

Эх үүсвэр:* Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 VII	2012 VI	2012 VII
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**4 681.4**	**6 318.2**	**6 428.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	57.5	38.8	37.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.8	3.2	1.7
Чанаргүй зээл	**381.9**	**307.8**	**305.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 7.9	- 21.2	- 20.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 2.2	- 2.5	- 0.7
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**71.3**	**51.8**	**85.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 35.4	- 25.9	19.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.1	- 13.8	64.3
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**8.2**	**4.9**	**4.8**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**1.5**	**0.8**	**1.3**

Энэ оны 6 дугаар сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 67.5 хувь нь ХААН банк, Голомт банк, Худалдаа, хөгжлийн банканд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны 6 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.7 пунктээр буурч, харин өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 пунктээр өсч, жилийн хүү 17.9 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өсч, жилийн хүү 12.9 хувь боллоо (Зураг II.9).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 112.0 сая ам.доллараар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 146.5 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 2606.0 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 20.0 долоо хоног буюу 5.0 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.10).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 7 дугаар сард 19 өдөр явагдаж, 749.8 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 2.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 41.3 тэрбум төг буюу 56.1 дахин, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24.5 тэрбум төг буюу 33.7 дахин буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 63.6 сая ш буюу 28.3 дахин, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.0 сая ш буюу 30.0 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2012 оны 7 дугаар сард 20331.1 болж, өмнөх сарынхаас 1288.8 нэгжээр өсчээ (Зураг II.11). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2012 оны 7 дугаар сард 1934.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 39.7 тэрбум төг буюу 2.1 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 221.0 тэрбум төг буюу 10.3 хувиар буурлаа. (Зураг II.12).

“МОНГОЛ ЭМ ИМПЕКС” хувьцаат компаний 2.0 сая ш хувьцаа 2012 оны 7 дугаар сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Зураг-II.9

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

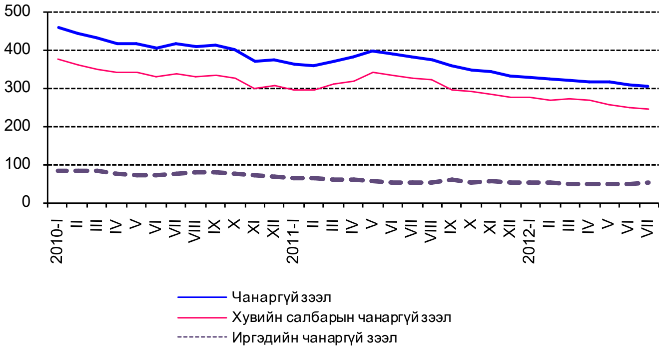

Зураг-II.10

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

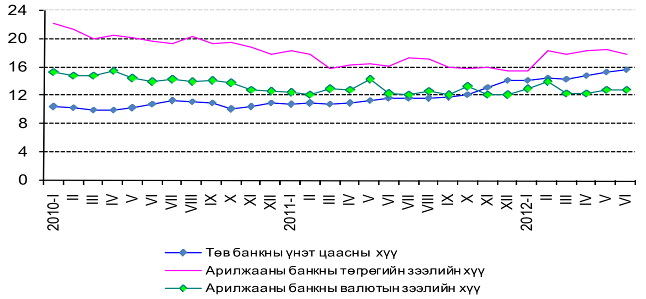

Зураг-II.11

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

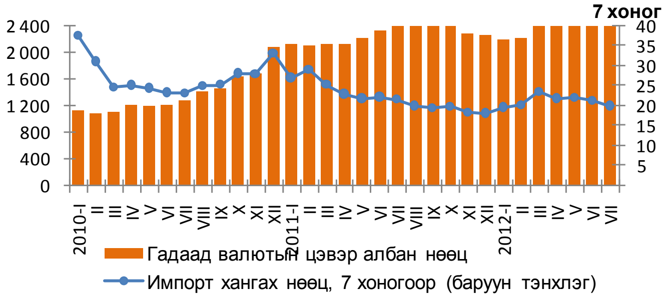

Зураг-II.12

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

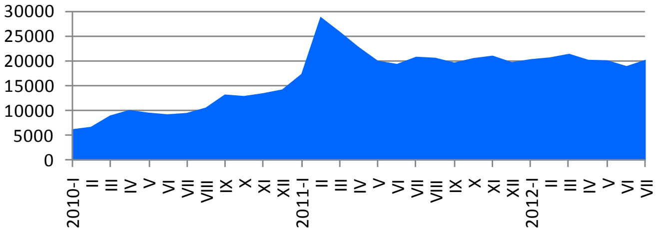

Зураг-II.13

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

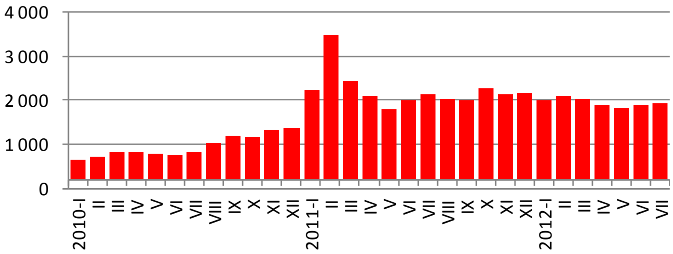

Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 7 дугаар сард 1344.0 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 97.1 төг буюу 7.8 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.2 хувиар суларчээ (Зураг II.14).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 7 дугаар сард 1654.8 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 133.2 төг буюу 7.4 хувиар чангарчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.4 хувь, 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувиар чангарсан байна (Зураг II.15).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 7 дугаар сард 211.0 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.9 төг буюу 9.3 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувиар суларчээ (Зураг II.16).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 7 дугаар сард 41.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 төг буюу 7.6 хувиар чангарчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 5.4 хувиар чангарч, 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.2 хувиар суларлаа (Зураг II.17).

Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2011 VII	2012 VI	2012 VII
Ам. Доллар	**1 246.9**	**1 328.0**	**1 344.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 8.7	5.6	7.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.8	0.8	1.2
Евро	**1 788.0**	**1 666.8**	**1 654.8**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	2.7	- 7.9	- 7.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.2	- 1.4	- 0.7
Юань	**193.1**	**208.7**	**211.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 4.2	7.5	9.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.5	0.1	1.1
Рубль	**44.8**	**40.5**	**41.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	0.7	- 9.8	- 7.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.2	- 5.4	2.2

Зураг-II.14

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

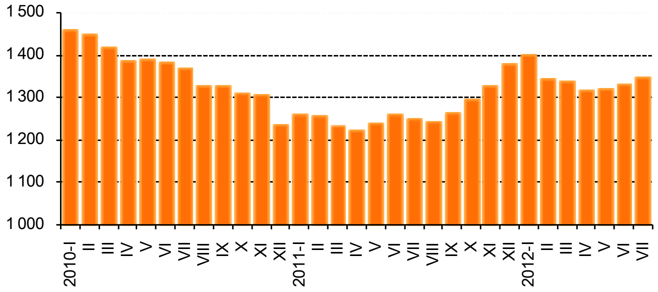

Зураг-II.15

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

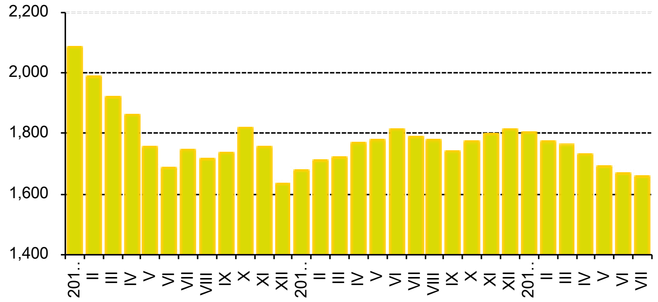

Зураг-II.16

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

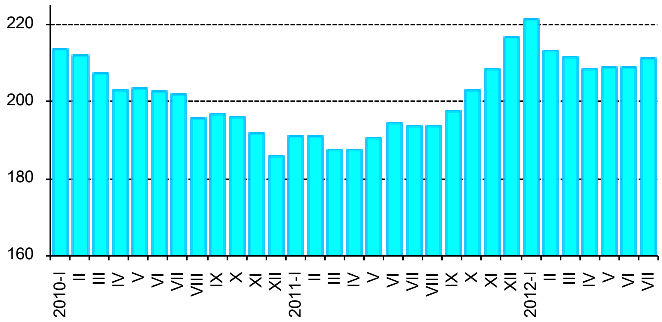

Зураг-II.17

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

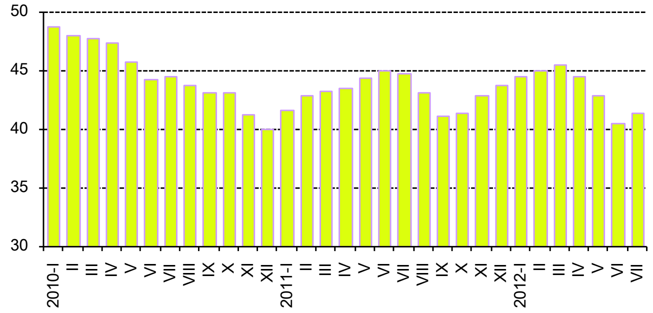

II.4 Улсын нэгдсэн төсөв

Зураг-II.18

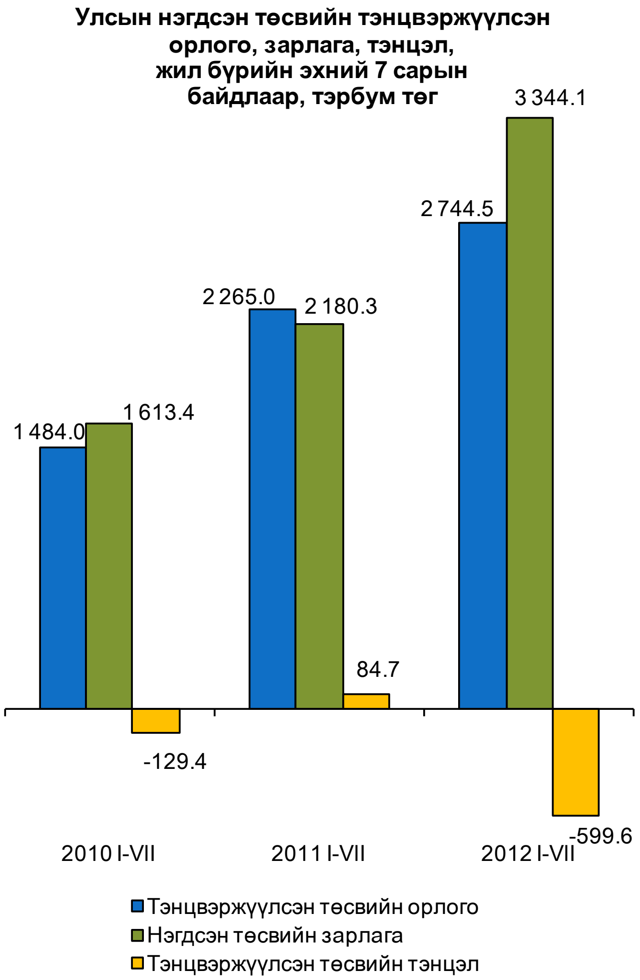

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 7 сард 2744.5 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 3344.1 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 599.6 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 684.3 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд зарлагын өсөлт орлогын өсөлтөөс 32.2 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг II.18).

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2735.3 тэрбум төг, урсгал зардал 2586.8 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 148.5 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 479.0 тэрбум төг, урсгал зардал 855.5 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны 6 дугаар сард 535.3 тэрбум төг байсан бол 2012 оны 7 дугаар сард 389.3 тэрбум төг болж өмнөх сарынхаас 146.0 тэрбум төг буюу 27.3 хувиар буурчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны 6 дугаар сард 705.6 тэрбум төг байсан бол 2012 оны 7 дугаар сард 414.1 тэрбум төг болж өмнөх сарынхаас 291.5 тэрбум төг буюу 41.3 хувиар буурчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2012 оны 6 дугаар сард 170.3 тэрбум төг, 2012 оны 7 дугаар сард 24.8 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 7 сард 2770.0 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 464.3 тэрбум төг буюу 20.1 хувиар өсчээ.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 455.5 тэрбум төг буюу 22.8 хувиар нэмэгдэхэд дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 139.0 тэрбум төг буюу 18.7 хувь, бусад татварын орлого 135.5 тэрбум төг буюу 36.3 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 133.0 тэрбум төг буюу 57.7 хувь, орлогын албан татварын орлого 37.3 тэрбум төг буюу 8.2 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 8.1 тэрбум төг буюу 4.4 хувь, өмчийн татварын орлого 2.6 тэрбум төг буюу 30.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.5 тэрбум төг буюу 8.9 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 13.5 тэрбум төг буюу 35.2 хувиар буурсан хэдий ч бусад нэр заагдаагүй орлого 15.8 тэрбум төг буюу 65.3 хувь, газрын тосны орлого 14.0 тэрбум төг буюу 58.5 хувь, хүү, торгуулийн орлого 7.2 тэрбум төг буюу 27.4 хувь, навигацын орлого 1.4 тэрбум төг буюу 5.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 88.4 хувийг татварын орлого, 10.3 хувийг татварын бус орлого, 0.9 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого, 0.4 хувийг хөрөнгийн болон тусламжийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлогын эзлэх хувь 1.1 пункт, тогтворжуулалтын сангийнх 0.8 пункт, хөрөнгийн орлогынх 0.1

пунктээр буурсан хэдий ч татварын орлогын 2.0 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 7 сард 3344.1 тэрбум төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 1163.8 тэрбум төг буюу 53.4 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 54.8 тэрбум төг буюу 60.7 хувиар буурсан хэдий ч татаас ба шилжүүлгийн зардал 474.5 тэрбум төг буюу 50.9 хувь, хөрөнгийн зардал 363.1 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, бараа, үйлчилгээний зардал 353.4 тэрбум төг буюу 45.5 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 27.6 тэрбум төг буюу 2.2 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 77.4 хувь, хөрөнгийн зардал 21.6 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 1.1 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн эзлэх хувь 3.0 пункт, урсгал зардлынх 2.1 пунктээр буурч, хөрөнгийн зардлынх 5.1 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 7 сард 721.8 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 363.1 тэрбум төг буюу 2.0 дахин нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 367.9 тэрбум төг буюу 2.1 дахин өсч, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 4.8 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар буурснаас шалтгаалжээ.

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2012 оны эхний 7 сард дэлхийн 124 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 6506.0 сая ам.долл, үүнээс экспорт 2538.0 сая ам.долл, импорт 3968.0 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.19). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 722.0 сая ам.долл буюу 12.5 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 525.6 сая ам.долл буюу 15.3 хувь, экспортын хэмжээ 196.4 сая ам.долл буюу 8.4 хувиар өсчээ.

Зураг-II.19

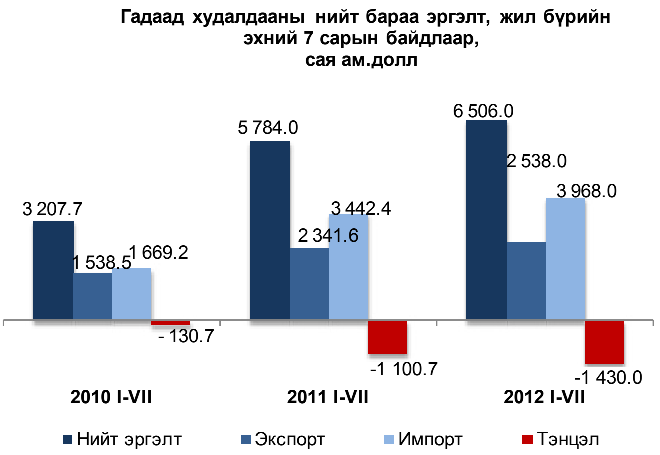

Өмнөх оны эхний 7 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 55.6 хувь нь БНХАУ-д, 15.5 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 28.9 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2012 оны эхний 7 сард нийт бараа эргэлтийн 53.1 хувь нь БНХАУ, 17.4 хувь нь ОХУ, 29.5 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 1.9 пункт, бусад улсынх 0.6 пунктээр өсч, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 2.5 пунктээр буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 7 сард 1430.0 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 329.2 сая ам.долл буюу 29.9 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өсөлт экспортынхоос 6.9 пунктээр илүү өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны 7 дугаар сард 368.0 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2012 оны 7 дугаар сард 369.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 сая ам.долл буюу 0.5 хувиар өсчээ.

Экспорт

Манай улс 2012 оны эхний 7 сард нийт 49 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 94.1 хувь, Канад улсад 1.8 хувь, ОХУ-д 1.6 хувь, Итали болон ХБНГУ-д тус

бүр 0.4 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 98.3 хувийг эзэлж байна (Зураг II.20).

Экспортын 98.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 196.4 сая ам.долл буюу 8.4 хувиар нэмэгдэхэд экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 248.0 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Экспортын дүнд нүүрс 46.1 хувь, зэсийн баяжмал 19.1 хувь, төмрийн хүдэр 11.5 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 6.9 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 2.5 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 2.2 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 2.0 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 9.7 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 5.6 пункт, цайрын хүдэр, баяжмал болон боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных тус бүр 1.2 пунктээр буурч, нүүрсний 7.7 пункт, төмрийн хүдрийнх 1.9 пункт, боловсруулаагүй газрын тосных 1.8 пунктээр өсч, харин жоншны хүдэр, баяжмалын эзлэх хувийн жинд өөрчлөлт ороогүй байна.

Зураг-II.20

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар

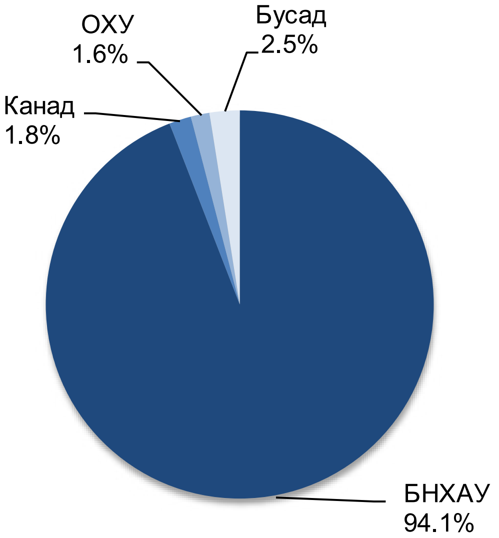

Хүснэгт-II.6

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII
Нийт	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	77.3	86.2	89.3
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	9.6	6.9	6.4
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	7.9	3.2	2.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	1.7	1.4	0.6
Бусад	3.5	2.3	1.7

Импорт

Манай улс 2012 оны эхний 7 сард нийт 122 оронтой импортын худалдаа хийсний 27.5 хувийг ОХУ-тай, 26.9 хувийг БНХАУ-тай, 9.1 хувийг АНУ-тай, 8.0 хувийг Япон улстай, 7.0 хувийг БНСУ-тай, 3.5 хувийг ХБНГУ-тай хийсэн нь нийт дүнгийн 82.0 хувийг эзэлж байна (Зураг II.21). Импортын нийт хэмжээнд зарим орнуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 2.8 пункт, АНУ-ынх 1.6 пункт, БНСУ-ынх 1.5 пункт, Япон улсынх 0.4 пунктээр өсч, БНХАУ-ынх 4.7 пункт, ХБНГУ-ынх 1.2 пункт, бусад улсынх 0.4 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 525.6 сая ам.долл буюу 15.3 хувиар нэмэгдэхэд эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 254.9 сая ам.долл, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 65.1

Зураг-II.21

Импортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 7 сарын байдлаар

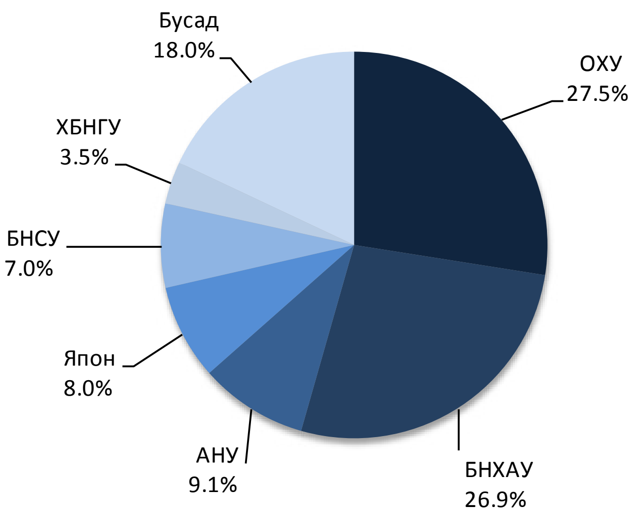

сая ам.долл, хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 33.5 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 32.2 сая ам.долл, хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсгийнх 28.1 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортод машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг 24.9 хувь, эрдэс бүтээгдэхүүн 22.8 хувь, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги 21.0 хувь, үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 8.3 хувь, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн 5.1 хувийг эзэлж, үлдсэн 17.9 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.22).

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 7 сард импортолсон гурил биет хэмжээгээр 0.8 мян.т, үнийн дүнгээр 3.3 сая ам.долл, суудлын автомашин биет хэмжээгээр 1384 ширхэгээр буурч, суудлын автомашин үнийн дүнгээр 47.8 сая ам.долл, цахилгаан эрчим хүч биет хэмжээгээр 45.6 сая квт.ц, үнийн дүнгээр 3.0 сая ам.долл, автобензин биет хэмжээгээр 45.9 мян.т, үнийн дүнгээр 98.7 сая ам.доллараар өсчээ (Зураг II.23).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 оны эхний 7 сард 697.0 мян.т буюу 804.8 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 20.3 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 139.3 мян.т буюу 25.0 хувиар өссөн байна.

2012 оны эхний 7 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Белорусь улс, БНСУ-аас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, ХБНГУ-аас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, ОХУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, Их Британи Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсаас; ачааны автомашиныг БНХАУ, АНУ, БНСУ, Белорусь улсаас голлон авсан байна.

Импортолсон барааны 86.0 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 11.7 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 2.1 хувийг тусламжийн бараа, үлдсэн 0.2 хувийг бусад төрлийн худалдаа эзэлж байна.

Хүснэгт-II.7

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.т

	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII
Нүүрс	7 894.0	9 399.3	11 203.8
Зэсийн баяжмал	334.0	328.6	330.1
Төмрийн хүдэр	1 518.3	3 065.9	3 651.8
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	1 149.5	1 208.5	1 802.5
Цайрын хүдэр, баяжмал	64.4	73.1	66.7
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	3.5	1.8	1.2

Зураг-II.22

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

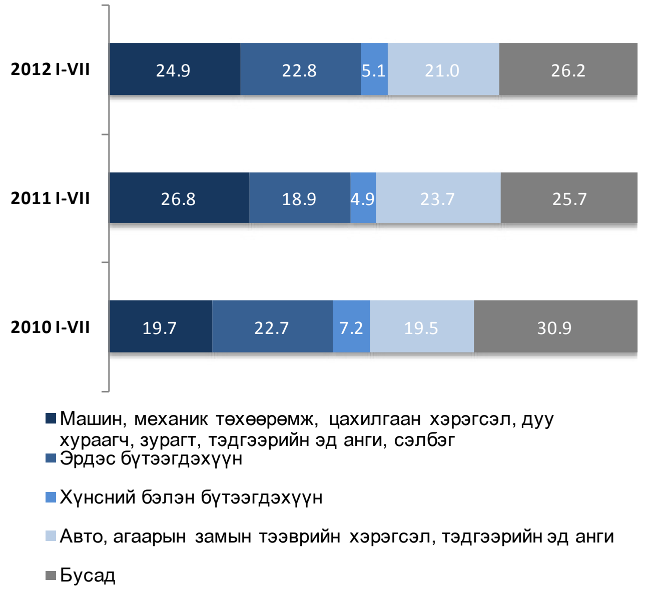

Зураг-II.23

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.ам.долл

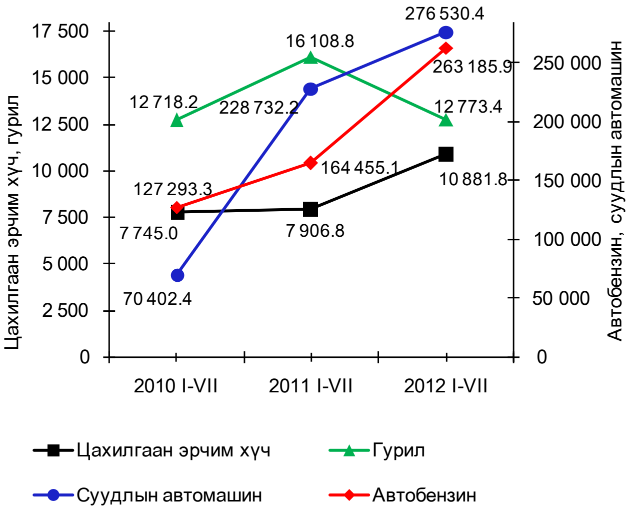

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Хөдөө аж ахуй

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны мэдээгээр 2012 оны 8 дугаар сарын 1-ний байдлаар морин хадуурын 94.8 хувь, морин тармуурын 93.1 хувь, тракторын тармуурын 91.5 хувь, тракторын хадуурын 88.9 хувь, дугуйт тракторын 80.4 хувь, хаман боогчийн 75.6 хувь нь хадланд ажиллахад бэлэн болжээ. Тракторын хадуур, дугуйт трактор, морин тармуур, хаман боогчийн бэлэн байдлын хувь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 1.4-14.8 пунктээр доогуур, харин морин хадуур, тракторын тармуурынх өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Зураг-III.1

Хадланд ажиллах техникийн бэлэн байдлын хувь, жил бүрийн 8 сарын 1-ний байдлаар

III.2 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 7 сард 1181.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 97.1 тэрбум төг буюу 9.0 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, газрын тос, төмрийн хүдэр зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.9 хувиас 2.8 дахин; хивс, архи, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, сүлжмэл эдлэл, спирт, нарийн боов, амтат ус, ундаа, ган төмөр хийц, талх, цемент, металл бэлдэц, шар айраг, металл цувимал, зүсмэл материал, цахилгааны утас, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, шахмал түлш, барилгын шалны банз зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.4 хувиас 6.1 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин алт, хайлуур жоншны баяжмал, нүүрс зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1-14.0 хувь, төмөр замын дэр мод, тамхи, катодын зэс, гурил, малын тэжээл, самнасан ноолуур зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.8-66.8 хувиар буурсан байна.

Зураг-III.2

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-VII=100%

Зураг-III.3

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-VII =100%

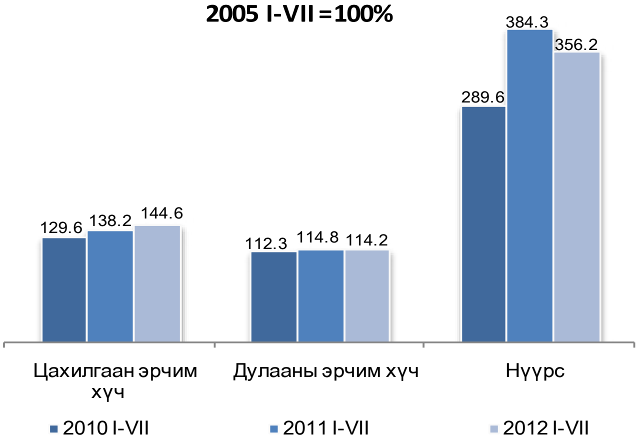

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 7 сард 2295.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 394.2 тэрбум төг буюу 15.2 хувиар өссөнөөс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 190.0 тэрбум төг буюу 10.5 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 170.4 тэрбум төг буюу 30.4 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 33.8 тэрбум төг буюу 14.5 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 7 сард оны үнээр 3228.0 тэрбум төг болж, 2077.5 тэрбум төг буюу 64.4 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 9).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 59.5 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 32.3 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 8.2 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг III.4).

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 7 сард 1918.3 тэрбум төг болж, 1702.9 тэрбум төг буюу 88.8 хувийг гадаад зах зээлд, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 1043.7 тэрбум төг болж, 374.6 тэрбум төг буюу 35.9 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 оны эхний 7 сард 32.3 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.0 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 59.5 хувь болж, 9.9 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 8.2 хувь болж, 0.1 пунктээр буурлаа (Зураг III.4).

Зураг-III.4

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

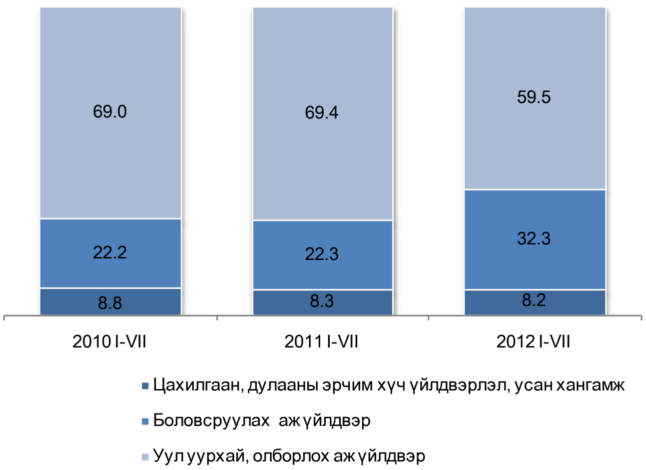

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 оны 7 дугаар сарын эцэст 57689 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3313 хүн буюу 6.1 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1409 хүн буюу 8.1 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1684 хүн буюу 6.9 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 220 хүн буюу 1.7 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2012 оны эхний 7 сард 21130.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 629.9 мян.төг буюу 3.1 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1411.4 мян.төг буюу 3.7 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 224.5 мян.төг буюу 2.4 хувиар өсч, харин боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 39.2 мян.төг буюу 0.3 хувиар буурлаа.

III.3. Дотоод худалдаа

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний хагас жилд нийт 50891 аж ахуйн нэгж үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 17374 буюу 34.1 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт аж ахуйн нэгжийн 10.0 гаруй хувь, борлуулалтын нийт орлогын 90.0 гаруй хувийг жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж эзэлж байна.

Жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжид ногдох орлого 2010 оны эхний хагас жилд 1032.7 сая төг, 2011 оны эхний хагас жилд 1249.7 сая төг байсан бол 2012 оны эхний

хагас жилд 1839.0 сая төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 589.4 сая төг буюу 47.2 хувиар өсчээ.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт оны үнээр 2012 оны эхний хагас жилд 2157.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 468.9 тэрбум төг буюу 27.8 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс бөөний худалдааны борлуулалт 309.0 тэрбум төг буюу 26.5 хувь, жижиглэн худалдааных 159.8 тэрбум төг буюу 30.6 хувиар өслөө (Хүснэгт III.1).

Энэ нь импорт өмнөх оны мөн үеийнхээс 587.7 сая ам.долл буюу 21.6 хувь, үүний дотор эрдэс бүтээгдэхүүн 248.6 сая ам.долл, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийн импорт 127.5 сая ам.долл, авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн импорт 29.7 сая ам.доллараар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалтын 87.3 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт өмнөх оны мөн үеийнхээс Архангай, Дундговь, Өмнөговь аймгуудад 9.1-37.7 хувиар буурсан байхад бусад аймаг, Улаанбаатар хотод 0.5-240.0 хувиар өслөө.

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжийн худалдааны ашигтай талбай 2012 оны эхний хагас жилийн дунджаар 2856.5 ам метр байгаа бол 100 сая төгрөгөөс бага орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд 141.1 ам метр байна (Хүснэгт III.2).

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой худалдааны томоохон төвүүдэд нэг ам метр талбайд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний хагас жилд 8.0 сая төг, 100 сая төгрөгөөс бага борлуулалтын орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд энэ үзүүлэлт 316.0 мян.төг байна.(Хүснэгт III.2).

Зураг-III.5

Хүснэгт-III.1

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

сая төг

Дэд салбар	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2012 I-VI / 2011 I-VI %
Бүгд	1,203,129.7	1,688,282.9	2,157,163.0	127.8
Бөөний худалдаа	769,397.3	1,166,601.0	1,475,639.3	126.5
Жижиглэн худалдаа	433,732.4	521,681.9	681,523.7	130.6

Хүснэгт-III.2

Бөөний болон жижиглэн худалдааны талбайн хэмжээ, борлуулалтын орлогын бүлгээр, 2012 оны эхний хагас жилийн байдлаар

Борлуулалтын орлого, бүлгээр	Ашигтай талбайн нийт хэмжээ ($м^2$)	Нэг аж ахуйн нэгжид ногдох ашигтай талбай ($м^2$)	Ашигтай талбайн нэг $м^2$-д ногдох дундаж орлого (мян.төг)
100 сая төг хүртэл	71 114.7	141.1	316.0
101-500 сая төг	79 802.2	214.5	1 058.2
501-1000 сая төг	55 159.1	606.1	1 145.0
1001-5000 сая төг	93 256.8	701.2	3 365.2
5001 сая төгрөгөөс дээш	208 523.6	2 856.5	8 024.3

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн ажлын цагийн үргэлжлэх хугацаа нийт аж ахуйн нэгжийн 2.0 хувьд нь 8 хүртэл цаг, 93.3 хувьд нь 8-10 цаг, 4.7 хувьд нь 24 цаг байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт ажиллагчдын 50.1 хувь нь эмэгтэй ажиллагчид байна.

III.4 Тээвэр.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 7 сард 11524.9 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 2344.7 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1369.9 мян.т буюу 13.5 хувь, зорчигчдын тоо 160.4 мян.хүн буюу 7.3 хувиар өсчээ (Зураг III.6.а, III.6.б).

Төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс нэмэгдэхэд дамжин өнгөрсөн ачааны хэмжээ 249.6 мян.т буюу 21.6 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 572.2 мян.т буюу 12.4 хувь, экспортын ачаа 745.9 мян.т буюу 22.8 хувь, импортын ачаа 301.3 мян.т буюу 27.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 7 дугаар сард 1573.7 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 41.1 мян.т буюу 2.5 хувь, тээврийн орлого 33.4 тэрбум төг болж, 2.7 тэрбум төг буюу 7.4 хувь буурч, зорчигчдын тоо 388.5 мян.хүн болж, 26.7 мян.хүн буюу 7.4 хувь өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 56.5 мян.т буюу 3.5 хувь, орлого 6.0 тэрбум төг буюу 15.2 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 25.2 мян.хүн буюу 6.9 хувиар нэмэгджээ (Зураг III.7.а, III.7.б).

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд

Зураг-III.6а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.хүн

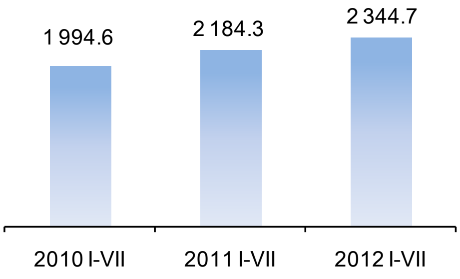

Зураг-III.6б

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.хүн

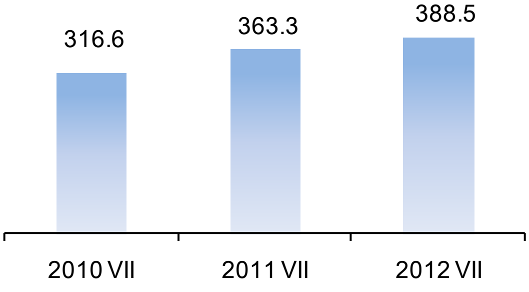

Зураг-III.7а

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.т

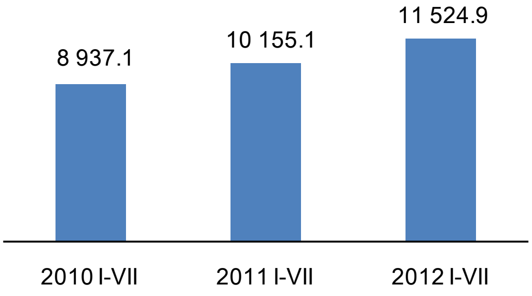

Зураг-III.7б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.т

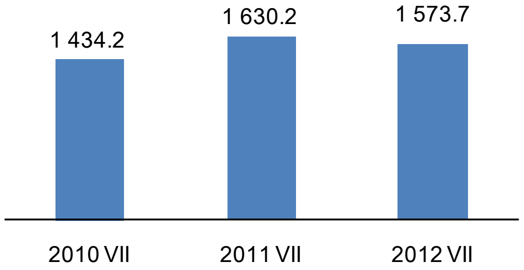

Хүснэгт-III.3

Төмөр замын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2010 I	19 860.5	257.9	1 277.8
II	18 766.2	294.5	1 169.5
III	21 037.8	248.3	1 198.9
IV	21 538.6	259.7	1 222.3
V	24 687.0	301.1	1 268.5
VI	26 479.8	316.3	1 366.0
VII	27 888.0	316.6	1 434.2
2010 I-VII	160 258.0	1 994.6	8 937.1
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
V	33 386.3	324.6	1 489.1
VI	34 575.4	341.6	1 515.9
VII	39 427.6	363.3	1 630.2
2011 I-VII	213 821.8	2 184.3	10 155.1
2012 I	32 900.5	293.7	1 733.8
II	35 161.1	316.2	1 529.2
III	32 191.4	305.0	1 682.6
IV	33 370.1	321.6	1 698.2
V	38 648.1	358.0	1 692.7
VI	36 092.4	361.8	1 614.8
VII	33 433.3	388.5	1 573.7
2012 I-VII	241 796.8	2 344.7	11 524.9
2012 I-VII / 2011 I-VII %	113.1	107.3	113.5
2012 VII / 2011 VII %	84.8	106.9	96.5
2012 VII / 2012 VI %	92.6	107.4	97.5

экспортын ачаа 34.8 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 пунктээр нэмэгдэхэд төмрийн хүдрийн тээвэрлэлт 607.0 мян.т буюу 24.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин төмөр замаар дотоодод тээвэрлэсэн ачаа нийт ачаа тээвэрлэлтийн 45.2 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.5 пунктээр буурсан байна.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 7 сард 241.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 28.0 тэрбум төг буюу 13.1 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.1).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 7 сард 2263.3 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 403.4 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 984.8 т буюу 77.0 хувь, зорчигчдын тоо 97.8 мян.хүн буюу 32.0 хувиар өсчээ (Зураг III.8.а, III.8.б).

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 7 дугаар сард 387.0 т болж өмнөх сарынхаас 8.8 т буюу 2.2 хувиар буурч, орлого 21.5 тэрбум төг болж, 5.7 тэрбум төг буюу 35.9 хувь, зорчигчдын тоо 82.1 мян.хүн болж, 17.1 мян.хүн буюу 26.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 67.6 т буюу 21.2 хувь, орлого 344.9 сая төг буюу 1.6 хувь, зорчигчдын тоо 10.7 мян.хүн буюу 15.0 хувиар өссөн байна (Зураг III.21.а, III.21.б).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 7 сард дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 50.1 мян.хүн буюу 48.3 хувь, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 47.7 мян.хүн буюу 23.6 хувиар өсчээ.

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 7 сард 96.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.4 тэрбум төг буюу 14.8 хувиар нэмэгдэв (Хүснэгт III.2).

Зураг-III.8а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.хүн

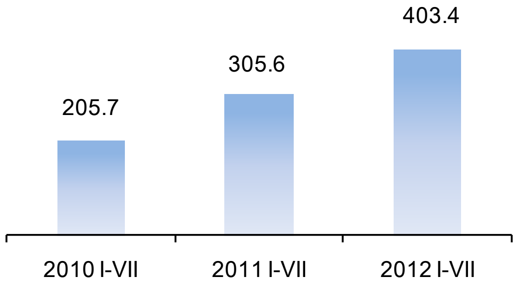

Зураг-III.8 б

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.хүн

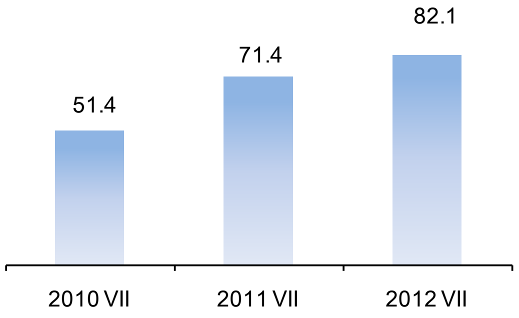

Хүснэгт-III.2

Агаарын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар		Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2010 I		6 759.1	24.1	138.5
II		6 096.3	19.8	102.1
III		7 206.7	24.2	104.1
IV		6 648.5	22.1	96.4
V		10 295.7	26.5	108.6
VI		8 207.6	37.6	123.4
VII		16 239.8	51.4	161.1
2010 I-VII		61 453.7	205.7	834.2
2011 I		9 021.4	36.5	128.6
II		9 021.2	29.2	123.5
III		8 204.8	35.0	152.1
IV		9 825.9	37.3	153.1
V		10 220.4	41.5	142.8
VI		16 462.4	54.8	259.1
VII		21 130.2	71.4	319.4
2011 I-VII		83 886.2	305.6	1 278.5
2012 I		11 564.5	46.2	302.3
II		10 517.8	47.9	251.4
III		11 558.5	53.0	323.2
IV		12 925.8	53.6	302.9
V		12 441.2	55.6	300.5
VI		15 807.8	65.0	395.9
VII		21 475.1	82.1	387.0
2012 I-VII		96 290.7	403.4	2 263.3
2012 I-VII / 2011 I-VII	%	114.8	132.0	177.0
2012 VII / 2011 VI	%	101.6	115.0	121.2
2012 VII / 2012 VI	%	135.9	126.4	97.8

Зураг-III.12а

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, т

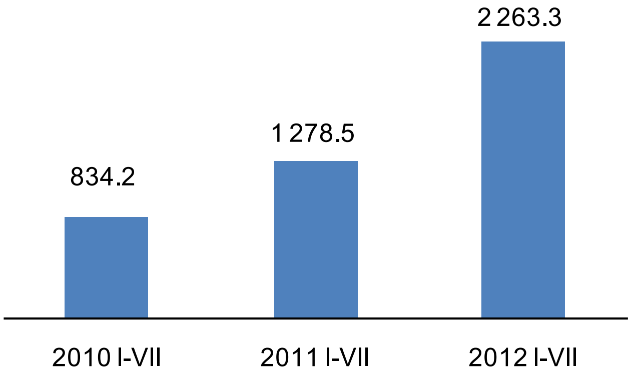

Зураг-III.12а

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, т

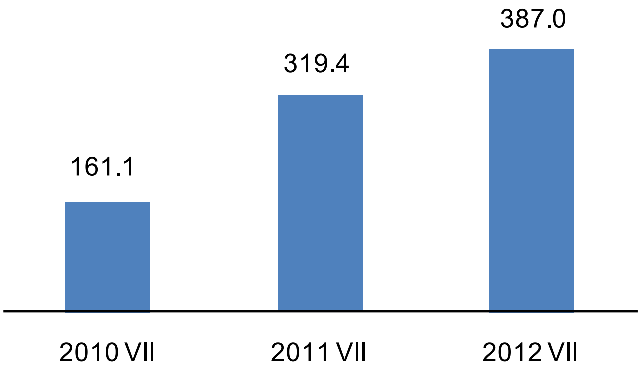

III.5 Зочид буудал, зоогийн газар

Нийтийн хоол

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд 2012 оны эхний хагас жилд 594 аж ахуйн нэгж хамрагдсан нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 37.8 хувь, нийт орлогын 84.5 хувийг эзэлж байна.

Эдгээр аж ахуйн нэгжийн нийт орлого 2012 оны эхний хагас жилд 68.5 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 30.2 тэрбум төг буюу 78.7 хувиар нэмэгдэхэд гуанзны орлого 3.5 тэрбум төг буюу 2.5 дахин, ресторaных 11.0 тэрбум төг буюу 2.1 дахин, тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгжийнх 14.1 тэрбум төг буюу 70.5 хувь, кафеных 1.7 тэрбум төг буюу 51.6 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн нэг суудалд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний хагас жилд дунджаар 1.2 сая төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 420.6 мян.төг буюу 53.5 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс гуанзны нэг суудалд ногдох дундаж орлого 466.2 мян.төг буюу 82.9 хувь, ресторaных 866.4 мян.төг буюу 76.8 хувь, кафеных 141.6 мян.төг буюу 23.0 хувиар өсч, харин баарных 102.8 мян.төг буюу 19.4 хувиар буурчээ (Хүснэгт 1).

Хүснэгт-III.2

Нийтийн хоолны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Суудлын тоо			Нэг суудалд ногдох дундаж орлого* (мян.төг)		
	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI
Ресторан	11 374.1	10 150.3	21 148.0	7 470	8 996	10 602	1 522.6	1 128.3	1 994.7
Кафе	1 959.9	3 213.5	4 870.3	3 987	5 222	6 434	491.6	615.4	757.0
Баар	1 098.2	2 515.8	2 419.5	3 678	4 753	5 673	298.6	529.3	426.5
Гуанз	1 705.7	2 390.7	5 861.5	4 190	4 249	5 697	407.1	562.6	1 028.9
Тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгж	5 178.5	20 072.3	34 222.0	-	-	-	-	-	-
Дүн	**21 316.3**	**38 342.6**	**68 521.3**	**19 325**	**23 220**	**28 406**	**835.1**	**786.8**	**1 207.5**

Тайлбар: * - Нэг суудалд ногдох дундаж орлогыг салбарын дүнгээр тооцоход тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгжийн орлогыг оруулаагүй болно.

Зочид буудал

Зочид буудлын мэдээнд 2012 оны эхний хагас жилд 268 аж ахуйн нэгж хамрагдаж, энэ нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 53.7 хувь, нийт орлогын 80.0 гаруй хувийг эзэлж байна. Эдгээр аж ахуйн нэгжийн орлого 2012 оны эхний хагас жилд 32.9 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.0 тэрбум төг буюу 57.3 хувиар нэмэгдэхэд 2 одтой буудлынх 441.8 сая төг буюу 68.4 хувь, 3 ба түүнээс дээш одтой буудлынх 8.7 тэрбум төг буюу 64.5

хувь, энгийн буудлынх 2.8 тэрбум төг буюу 41.8 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 сая төг буюу 44.8 хувиар өслөө. 3 ба түүнээс дээш одтой буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 4.7 сая төг буюу 43.9 хувь, энгийн буудлынх 705.1 мян. төг буюу 36.7 хувь, 2 одтой буудлынх 121.6 мян.төг буюу 3.6 хувиар өслөө.

Зочид буудлаар 2012 оны эхний хагас жилд үйлчлүүлэгчдийн 65.5 хувь нь Монгол улсын иргэд, 34.5 хувь нь гадаадын иргэд байна. Нэг зочид буудалд дунджаар 2012 оны эхний хагас жилд 933 зочин ногдож, нэг зочин дунджаар 1.7 хоног байрласан байна. Нэг зочинд ногдох орлого дунджаар 131.6 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26.2 мян.төг буюу 24.8 хувиар нэмэгджээ (Хүснэгт-2).

Хүснэгт-III.2

Зочид буудлын салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Өрөөний тоо			Зочдын тоо			Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого (мян.төг)			Нэг зочинд ногдох дундаж орлого (мян.төг)		
	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI
Зэрэглэлгүй буудал	5 726.0	6 743.7	9 562.4	3 118	3 514	3 644	133 777	127 680	143 802	1 836.4	1 919.1	2 624.1	42.8	52.8	66.5
2 одтой буудал	655.8	646.2	1 088.0	208	192	312	12 150	8 578	17 934	3 153.1	3 365.6	3 487.2	54.0	75.3	60.7
3 ба түүнээс дээш одтой буудал	7 935.5	13 527.6	22 259.4	1 157	1 271	1 453	30 625	62 219	88 417	6 858.7	10 643.2	15 319.6	259.1	217.4	251.8
Дүн	**14 317.3**	**20 917.5**	**32 909.8**	**4 483**	**4 977**	**5 409**	**176 552**	**198 477**	**250 153**	**3 193.7**	**4 202.8**	**6 084.3**	**81.1**	**105.4**	**131.6**

III.6 Даатгал

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний хагас жилд 18 аж ахуйн нэгж, байгууллага даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлж, даатгалын хураамжийн орлого 41.5 тэрбум төгрөгт хүрч, даатгалын нөхөн төлбөрт 9.2 тэрбум төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс даатгалын хураамжийн орлого 17.4 тэрбум төг буюу 72.2 хувь, даатгалын нөхөн төлбөр 4.9 тэрбум төг буюу 2.1 дахин нэмэгджээ.

Даатгалын хураамжийн орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд хариуцлагын даатгалынх 8.3 тэрбум төг буюу 2.5 дахин, эд хөрөнгийн даатгалын орлого 8.2 тэрбум төг буюу 52.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Даатгалын нөхөн төлбөр өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.9 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд эд хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр 3.6 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, хариуцлагын даатгалынх 669.5 сая төг буюу 2.0 дахин, амь нас, эрүүл мэндийн даатгалынх (арилжааны) 292.9 сая төг буюу 52.3 хувь, санхүүгийн даатгалынх 246.6 сая төг буюу 66.4 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Хүснэгт-III.2

Даатгуулагчийн тоо, даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, даатгалын төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Даатгалын хэлбэр	Даатгуулагчийн тоо		2012 I-VI / 2011 I-VI %	Даатгалын хураамжийн орлого, сая төг		2012 I-VI / 2011 I-VI %	Даатгалын нөхөн төлбөр, сая төг		2012 I-VI / 2011 I-VI %
	2011 I-VI	2012 I-VI		2011 I-VI	2012 I-VI		2011 I-VI	2012 I-VI	
Амь нас, эрүүл мэндийн даатгал (арилжааны)	402 537	247 428	61.5	2 550.7	3 101.9	121.6	560.4	853.3	152.3
Эд хөрөнгийн даатгал	60 148	67 467	112.2	15 652.1	23 869.2	152.5	2 735.3	6 379.8	233.2
Хариуцлагын даатгал	77 914	268 000	344.0	5 402.0	13 670.5	253.1	644.5	1 314.0	203.9
Санхүүгийн даатгал	2 229	747	33.5	510.3	880.6	172.6	371.6	618.2	166.4
Бүгд	**542 828**	**583 642**	**107.5**	**24 115.1**	**41 522.3**	**172.2**	**4 311.9**	**9 165.3**	**212.6**

Даатгалын байгууллагад 2012 оны эхний хагас жилд давхардсан тоогоор 583.6 мян. даатгуулагч даатгуулснаас хариуцлагын даатгалд 268.0 мянга, амь нас, эрүүл мэндийн (арилжааны) даатгалд 247.4 мянга, эд хөрөнгийн даатгалд 67.5 мянга, санхүүгийн даатгалд 747 даатгуулагч хамрагджээ.

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 7 дугаар сард Орхон аймгийн Баян-Өндөр суманд орж 274.6 мм-т хүрчээ. Энэ оны 7 дугаар сард Баянхонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 39.0 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Хөвсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ суманд хамгийн бага температур 2.0 хэм байлаа. Салхины хурд Дундговь аймгийн Мандалговь суманд 25 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2012 оны 7 дугаар сард олон жилийн дунджаас 0.3 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 хэмээр дулаан байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 27 удаа, 32-ын тойрог, Хархорин захын орчимд тус бүр 6 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 13-р хороолол орчимд 2 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Хархорин захын орчимд 23 удаа, 13-р хороолол орчимд 13 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 12 удаа, 32-ын тойрог орчимд 10 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 4 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна (Зураг IV.1, IV.2).

Зураг-IV.1

Зураг-IV.2

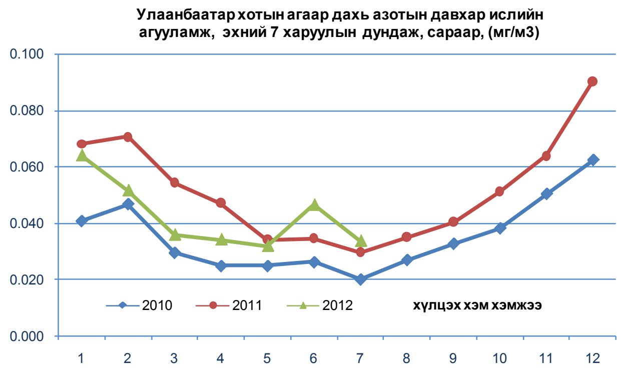

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 7 сард 2573 удаа гарсны улмаас 143 хүн амь насаа алдаж, 7.9 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 7 сард объектын түймэр 2235 удаа, ой, хээрийн түймэр 155 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 53 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 27 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 23 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 16 удаа, хүчтэй салхи шуурга, аянгын үзэгдэл тус бүр 12 удаа, малын халдварт боом

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	1 823	2 100	2 573	122.5
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	175	146	143	97.9
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	974	960	1 346	140.2
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, мян.тол	9 702.5	165.3	7.9	4.8
Объектын түймрийн тоо	1 542	1 789	2 235	124.9
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	529.9	2.9	14.3	500.5

Тайлбар: *-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

өвчин, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага тус бүр 10 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 14.3 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Гол нуурын усанд унаж осолдсон ослоор 61 хүн, объектын түймрээр 44 хүн, бичил уурхай, нурангины ослоор 20 хүн, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 9 хүн, ой, хээрийн түймрээр 4 хүн, аянгын аюулт үзэгдлийн улмаас 2 хүн, сум галт хэрэгсэл, барилгын осол, цасны нурангины улмаас тус бүр 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 473-аар нэмэгдэж, амь насаа алдсан хүний тоо 3-аар буурав.

Хорогдсон мал, амьтдын тоо 2012 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 157.4 мянган толгойгоор бага байна (Хүснэгт 1).

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2012 оны 8-р сарын 10

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII
ДҮН	**39 176**	**40 552**	**45 637**	**113.2**	**139.2**	**141.9**	**11 245***	**11 377***	**12 812***	**23 180**	**23 256**	**27 063**
Баруун бүс	**7 820**	**7 851**	**6 357**	**100.5**	**96.4**	**110.9**	**848**	**798**	**885**	**1 913**	**1 927**	**1 747**
БӨ	1 303	1 397	1 014	79.8	102.9	116.4	207	198	251	425	301	199
ГО	954	819	879	142.1	92.4	126.1	104	85	105	277	331	274
ЗА	2 746	2 293	1 280	104.2	105.9	102.6	108	144	195	296	423	361
УВ	1 589	951	695	108.8	109.8	114.6	238	202	178	534	519	353
ХО	1 228	2 391	2 489	76.0	72.3	94.7	191	169	156	381	353	560
Хангайн бүс	**13 552**	**13 373**	**11 412**	**111.5**	**111.3**	**101.4**	**1 390**	**1 457**	**1 556**	**3 592**	**4 898**	**3 690**
АР	2 165	2 154	1 621	112.4	119.9	128.1	260	233	237	277	647	473
БХ	3 124	2 172	1 845	109.9	120.5	113.4	243	220	207	908	1201	750
БУ	1 251	1 327	629	102.4	99.6	118.0	129	132	178	496	583	555
ОР	1 991	1 661	1 822	114.6	120.2	90.3	317	286	281	386	505	483
ӨВ	2 663	3 833	2 747	108.3	46.1	113.4	199	263	351	470	881	653
ХӨ	2 358	2 226	2 748	101.8	107.7	110.7	242	323	302	1 055	1081	776
Төвийн бүс	**7 153**	**6 519**	**6 305**	**129.2**	**158.6**	**125.3**	**1 861**	**1 818**	**1 988**	**2 789**	**3 735**	**2 984**
ГС	140	150	150	122.0	80.9	100.6	73	71	94	129	181	97
ДА	1 685	1 961	1 961	122.0	98.4	105.3	350	347	381	562	615	661
ДО	805	664	743	123.6	174.3	136.0	310	313	347	738	749	617
ДУ	824	889	462	103.0	108.9	162.3	133	113	123	181	275	295
ӨМ	699	568	369	143.5	209.9	138.0	183	196	209	193	685	281
СЭ	1 057	1 068	1 334	135.1	85.1	93.8	458	416	421	618	683	524
ТӨ	1 943	1 219	1 286	100.9	82.1	87.6	354	362	413	368	547	509
Зүүн бүс	**3 225**	**2 669**	**3 852**	**112.2**	**103.1**	**107.8**	**736**	**803**	**874**	**2 221**	**1 997**	**2 230**
ДД	875	841	1 849	106.6	103.1	106.0	311	296	351	1 267	960	1316
СҮ	1 240	1 014	893	135.9	96.3	116.6	98	110	127	293	350	406
ХЭ	1 110	814	1 110	88.7	112.3	101.6	327	397	396	661	687	508
Улаанбаатар	**7 426**	**10 140**	**17 711**	**109.9**	**159.6**	**187.7**	**6 122**	**6 399**	**7 373**	**12 665**	**10 699**	**16 412**

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2012 оны эхний 7 сарын байдлаар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	15.6	ГС	17.8	ТӨ	7.6
			БӨ	17.4	БУ	9.9
			ХО,УБ	17.2	СЭ	11.4
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	3.7	ХӨ, ДД	4.5	ӨМ	2.6
			ЗА, ГС	4.2	БӨ,ТӨ	2.9
			ӨВ	4.1	ХО	3.2
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	16	ХӨ	32	СЭ	4
			СҮ	26	ДА	7
			ЗА, *ӨВ*	25	ГС	12
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0/000**	99	ДД	187	БӨ	23
			УБ	135	ӨМ	44
			БУ, ДО	103	УВ	48
Төрсөн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл	0/0000	44	ЗА	348	Бусад аймаг	0
			ТӨ	155	УБ	38
			БӨ	132	ДА	67
			СҮ	129	ӨВ	68
			СЭ, ДД	89		
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа зарлага=100	%	141.9	УБ	187.7	ТӨ	87.6
			ДУ	162.3	ОР	90.3
			ӨМ	138.0	СЭ	93.8

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛЭЭР
жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2012.VII / 2012.VI	2012.VII / 2011.XII	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
			2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII
Баруун бүс														
БӨ	**100.8**	**110.0**	400	600	700	3 200	4 000	7 150	3 500	5 000	7 000	1 500	1 600	1 700
ГО	**102.1**	**109.0**	580	900	900	4 500	3 700	6 500	5 000	4 000	6 500	1 700	1 700	1 700
ЗА	**101.0**	**114.4**	660	800	1 000	5 000	3 800	6 500	5 000	4 000	7 000	1 600	1 600	1 600
УВ	**101.0**	**107.3**	600	800	800	3 000	3 500	6 500	3 000	3 500	6 500	1 400	1 600	1 600
ХО	**102.2**	**117.6**	600	850	1 200	3 500	4 000	7 000	3 800	4 500	7 000	1 600	1 600	1 700
Хангайн бүс														
АР	**102.2**	**110.9**	490	690	700	2 800	3 800	7 300	3 200	4 500	7 300	1 600	1 600	1 800
БХ	**100.5**	**109.3**	750	780	850	5 000	3 800	6 500	4 000	4 000	6 500	1 800	1 600	1 600
БУ	**100.3**	**104.3**	460	680	800	3 500	3 500	6 500	4 000	3 800	6 500	1 700	1 800	1 800
ОР	**100.6**	**114.5**	440	650	700	3 300	3 900	7 000	3 800	4 300	7 600	1 500	1 550	1 650
ӨВ	**100.7**	**105.2**	600	800	750	4 000	4 000	6 200	4 000	4 500	7 800	1 600	1 700	1 600
ХӨ	**101.2**	**109.2**	700	800	800	4 000	3 500	7 600	4 500	4 000	7 500	1 500	1 800	1 750
Төвийн бүс														
ГС	**101.8**	**116.4**	520	743	650	3 500	3 800	6 200	4 000	4 800	7 000	1 700	1 417	1 550
ДА	**99.7**	**109.4**	600	820	810	3 400	4 900	7 000	3 800	4 550	7 950	1 600	1 700	1 700
ДО	**100.9**	**114.7**	490	750	750	3 000	4 300	6 650	4 400	5 500	7 200	1 600	1 550	1 550
ДУ	**100.1**	**106.4**	617	880	780	2 933	3 800	6 400	-	-	3 500	1 633	1 680	1 560
ӨМ	**100.2**	**106.3**	800	800	850	4 500	5 000	7 000	-	-	4 500	1 650	1 550	1 800
СЭ	**99.9**	**114.2**	500	700	800	3 900	4 200	7 450	4 100	4 800	7 500	1 800	1 500	1 667
ТӨ	**99.6**	**107.8**	460	660	640	3 500	4 000	6 800	4 000	4 500	8 500	1 700	1 600	1 600
Зүүн бүс														
ДД	**100.2**	**113.1**	530	680	650	3 200	3 700	7 000	3 500	4 500	8 200	1 300	1 300	1 500
СҮ	**99.5**	**105.7**	600	730	750	3 500	3 800	6 500	4 000	4 500	7 500	1 500	1 500	1 500
ХЭ	**99.4**	**107.4**	620	930	800	3 500	4 300	6 700	3 500	5 000	7 800	1 700	1 600	1 600
Улаанбаатар														
УБ	**100.7**	**110.6**	525	722	695	4 160	4 244	7 600	4 740	4 915	8 070	1 664	1 655	1 695

Хавсралт № 3-ийн vргэлжлэл

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	2012.VII / 2012.VI	2012.VII / 2011.XII	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
			2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII	2010.VII	2011.VII	2012.VII
Баруун бүс																	
БӨ	**100.8**	**110.0**	1 000	1 000	1 000	1 600	1 900	1 733	3 650	3 800	4 000	1 300	1 500	400	1 300	1 266	1 200
ГО	**102.1**	**109.0**	1 600	800	1 000	1 800	1 700	1 700	5 500	5 500	5 000	700	800	700	1 500	1 500	1 500
ЗА	**101.0**	**114.4**	1 800	1 000	1 000	1 800	1 600	1 700	3 500	3 800	3 800	800	800	800	1 500	1 500	1 500
УВ	**101.0**	**107.3**	700	600	800	1 600	1 800	1 700	4 500	4 500	6 150	1 500	1 500	767	1 500	1 500	1 500
ХО	**102.2**	**117.6**	1 000	1 000	1 000	1 800	1 800	1 800	4 800	4 800	4 850	1 800	1 000	1 050	1 500	1 500	1 200
Хангайн бүс																	
АР	**102.2**	**110.9**	1 000	1 000	1 000	1 500	1 700	1 800	3 300	3 500	2 500	1 000	1 000	1 000	1 200	1 000	1 000
БХ	**100.5**	**109.3**	1 000	600	900	1 600	1 800	1 800	4 000	4 400	4 200	700	800	800	1 500	1 200	1 200
БУ	**100.3**	**104.3**	600	500	600	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	3 500	1 000	1 200	1 000	1 500	1 100	1 000
ОР	**100.6**	**114.5**	600	700	700	1 450	1 500	1 600	3 500	5 000	4 250	1 200	800	567	1 000	1 000	1 300
ӨВ	**100.7**	**105.2**	1 800	1 000	800	1 500	1 800	1 600	4 500	4 500	4 500	800	800	800	800	800	900
ХӨ	**101.2**	**109.2**	800	600	700	1 600	1 700	1 800	5 200	4 900	4 800	1 000	800	950	1 500	1 500	1 150
Төвийн бүс																	
ГС	**101.8**	**116.4**	700	733	1 000	1 700	1 500	1 500	3 000	3 000	3 900	800	900	850	700	917	800
ДА	**99.7**	**109.4**	450	400	500	1 600	1 750	1 700	4 500	4 500	3 800	900	1 000	950	1 000	1 000	1 000
ДО	**100.9**	**114.7**	1 000	1 500	1 500	1 500	1 550	1 550	4 000	4 500	5 000	800	967	900	1 200	1 000	1 500
ДУ	**100.1**	**106.4**	1 767	1 000	1 350	1 550	1 680	1 500	4 050	3 680	4 050	900	1 000	980	950	980	950
ӨМ	**100.2**	**106.3**	2 500	1 500	2 000	1 650	1 700	1 800	4 200	4 300	4 100	1 200	1 200	1 300	1 000	1 200	1 300
СЭ	**99.9**	**114.2**	500	500	850	1 600	1 600	1 667	4 000	4 200	4 967	1 000	900	1 350	1 300	2 000	1 167
ТӨ	**99.6**	**107.8**	600	700	700	1 600	1 700	1 500	4 500	4 200	4 800	850	900	1 000	900	800	800
Зүүн бүс																	
ДД	**100.2**	**113.1**	600	600	600	1 500	1 600	1 600	3 500	3 600	3 800	700	700	700	700	700	800
СҮ	**99.5**	**105.7**	800	800	1 000	1 500	1 500	1 500	3 600	3 500	3 800	900	1 000	930	900	800	870
ХЭ	**99.4**	**107.4**	500	500	1 000	1 550	1 600	1 600	5 000	5 100	4 200	850	1 000	1 000	900	1 200	1 000
Улаанбаатар																	
УБ	**100.7**	**110.6**	800	900	800	1 586	1 675	1 695	4 400	4 270	4 270	1 090	1 230	1 070	1 010	970	990

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2011 VII	2012 VI	2012 VII	2011 VII	2012 VI	2012 VII
Баруун бүс						
БӨ	12 000	21 500	17 500	-	-	-
ГО	-	17 300	17 000	11 500	26 000	26 000
ЗА	12 000	-	20 000	15 000	-	23 000
УВ	-	15 000	-	18 000	18 000	-
ХО	-	15 000	15 000	14 000	-	-
Хангайн бүс						
АР	19 000	27 000	24 000	30 000	35 000	35 000
БХ	15 000	28 000	25 000	25 000	30 000	30 000
БУ	16 000	20 000	19 000	25 000	30 500	27 500
ОР	14 500	26 000	25 000	26 500	35 000	30 000
ӨВ	-	20 000	18 000	-	27 000	22 000
ХӨ	15 000	20 000	18 000	20 000	-	23 000
Төвийн бүс						
ГС	12 000	22 000	20 000	-	25 000	-
ДА	9 000	15 000	14 000	24 000	28 000	23 000
ДУ	-	12 700	13 500	-	22 700	22 500
СЭ	16 000	28 000	28 000	27 000	38 000	38 000
ТӨ	15 500	22 000	22 000	27 000	25 000	25 000
Зүүн бүс						
ДД	12 000	25 000	25 000	-	35 000	29 000
СҮ	13 500	16 500	15 000	23 500	25 000	28 500
ХЭ	20 000	23 000	23 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	20 000	28 000	27 000	34 000	40 000	38 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2011 VII	2012 VI	2012 VII
Баруун бүс			
БӨ	24 500	25 500	27 500
УВ	20 000	15 000	-
ХО	-	15 000	-
Хангайн бүс			
АР	29 000	32 000	30 000
БХ	20 000	25 000	28 000
БУ	25 000	25 000	28 500
ОР	25 500	30 000	25 000
ӨВ	20 000	25 000	25 000
ХӨ	-	20 000	27 000
Төвийн бүс			
ГС	27 500	28 500	25 000
ДА	21 000	25 000	24 000
ДО	-	20 000	20 000
ДУ	19 500	25 000	25 000
ӨМ	18 000	24 000	25 000
СЭ	25 000	38 000	38 000
ТӨ	24 000	36 000	36 000
Зүүн бүс			
ДД	22 000	27 700	25 000
СҮ	24 000	25 000	27 500
ХЭ	30 000	32 000	32 000
Улаанбаатар			
УБ	31 000	30 000	30 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2011 VII	2012 VI	2012 VII	2011 VII	2012 VI	2012 VII
	Баруун бүс					
БӨ	52 000	41 000	44 500	52 000	41 000	44 500
ГО	53 500	45 000	45 000	53 500	45 000	45 000
ЗА	53 000	44 000	44 500	53 000	44 000	-
УВ	53 000	43 500	46 000	-	43 000	45 000
ХО	50 000	44 000	45 000	-	42 000	45 000
	Хангайн бүс					
АР	40 000	40 000	45 000	40 000	38 000	45 000
БХ	53 000	48 000	46 000	53 000	45 000	46 000
БУ	-	-	-	-	42 300	41 500
ОР	45 000	43 000	45 000	45 000	43 000	42 000
ӨВ	53 000	45 000	45 000	53 000	45 000	45 000
ХӨ	48 000	47 000	48 000	48 000	47 000	49 000
	Төвийн бүс					
ГС	45 000	41 500	43 000	-	-	-
ДА	45 000	45 000	40 000	45 000	-	-
ДО	47 000	44 000	44 000	47 000	44 000	44 000
ДУ	-	45 000	45 500	47 500	-	-
ӨМ	50 000	45 000	-	50 000	45 000	46 000
СЭ	40 000	-	38 000	-	-	38 000
ТӨ	52 500	40 000	40 000	50 000	40 000	40 000
	Зүүн бүс					
ДД	-	30 000	30 000	-	30 000	30 000
СҮ	42 500	32 500	37 500	-	32 500	37 500
	Улаанбаатар					
УБ	55 000	43 000	47 000	-	43 000	47 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Тэмээний 1 кг ноосны дундаж үнэ					
	Эр			Эм		
	2011 VII	2012 VI	2012 VII	2011 VII	2012 VI	2012 VII
	Баруун бүс					
ГО	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
ЗА	-	4 000	5 000	-	4 000	5 000
УВ	7 000	5 000	4 500	5 000	5 000	-
ХО	4 000	4 000	4 000	3 000	4 000	-
	Хангайн бүс					
БХ	6 000	4 500	4 000	-	4 500	4 000
ӨВ	5 000	4 000	4 000	5 000	4 000	4 000
	Төвийн бүс					
ГС	3 500	3 800	3 000	3 500	3 800	-
ДО	7 000	4 000	4 000	5 000	4 000	4 000
ДУ	4 000	8 800	9 800	-	4 300	4 300
ӨМ	5 000	4 000	-	5 000	4 000	4 500
ТӨ	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
	Зүүн бүс					
ДД	4 500	-	-	5 000	-	-
СҮ	5 500	6 500	7 500	4 000	3 000	3 000
ХЭ	4 500	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар					
УБ	11 000	12 000	14 000	6 000	4 500	5 000

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар)

сая төг

	2011 I-VII		2012 I-VII	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**2 305 714.6**	**100.0**	**2 770 030.6**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	40 680.0	1.8	25 482.2	0.9
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	2 265 034.6	98.2	2 744 548.4	99.1
УРСГАЛ ОРЛОГО	2 256 274.9	97.9	2 735 288.2	98.7
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1 993 528.4	86.5	2 449 046.3	88.4
1. Орлогын албан татвар	454 056.9	19.7	491 325.3	17.7
- Аж ахуйн нэгжийн	284 097.1	12.3	313 383.1	11.3
- Хүн амын	114 298.2	5.0	177 892.3	6.4
- Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	55 661.6	2.4	49.9	0.0
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	230 574.2	10.0	363 564.4	13.1
3. Өмчийн татвар	8 645.3	0.4	11 282.0	0.4
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	742 159.8	32.2	881 159.7	31.8
- Нэмэгдсэн өртгийн татвар	556 747.7	24.1	706 582.8	25.5
- Онцгой албан татвар	165 178.0	7.2	148 172.4	5.3
- Тусгай зориулалтын орлого	20 234.1	0.9	26 404.6	1.0
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	185 194.6	8.0	193 282.3	7.0
6. Бусад татвар	372 897.5	16.2	508 432.5	18.4
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	262 746.5	11.4	286 241.9	10.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	8 759.7	0.4	8 226.2	0.3
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	-	-	1 034.0	0.0
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**2 180 291.0**	**100.0**	**3 344 135.1**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	2 090 036.3	95.9	3 308 654.2	98.9
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1 731 336.6	79.4	2 586 809.1	77.4
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	776 617.5	35.6	1 129 972.7	33.8
- Цалин, хөлс	458 848.9	21.0	689 713.2	20.6
- Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	317 768.6	14.6	440 259.5	13.2
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	22 931.9	1.1	50 574.3	1.5
3. Татаас ба шилжүүлэг	931 787.3	42.7	1 406 262.1	42.1
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	358 699.7	16.5	721 845.1	21.6
Дотоод эх үүсвэр	332 370.0	15.2	700 287.0	20.9
- Хөрөнгө оруулалт	294 330.1	13.5	657 373.6	19.7
- Их засварын зардал	27 933.9	1.3	30 037.1	0.9
- Геологи хайгуулын зардал	-	-	754.7	0.0
- Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	2 282.5	0.1	2 419.2	0.1
- Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	7 823.5	0.4	9 702.4	0.3
Гадаад эх үүсвэр	26 329.7	1.2	21 558.1	0.6
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	90 254.7	4.1	35 480.9	1.1
- Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	6 528.1	0.3	11 072.0	0.3

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %	2011 I-VII	2012 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
БҮГД	**307 631.6**	**423 337.5**	**137.6**	**17 306.0**	**54 722.7**	**220 993.1**	**298 282.7**	**135.0**
				Баруун бүс				
Дүн	**18 780.2**	**26 880.8**	**143.1**	**7 652.2**	**9 613.9**	**19 478.8**	**24 249.5**	**124.5**
БӨ	3 325.9	4 613.7	138.7	1 550.0	2 270.0	3 233.1	3 963.8	122.6
ГО	3 718.4	6 036.9	162.4	111.1	239.4	4 022.1	4 788.0	119.0
ЗА	4 422.6	6 058.5	137.0	2 548.9	3 518.4	4 177.1	5 903.3	141.3
УВ	4 380.1	6 270.8	143.2	2 704.8	3 586.2	3 990.6	5 473.8	137.2
ХО	2 933.1	3 900.9	133.0	737.5	-	4 055.9	4 120.6	101.6
				Хангайн бүс				
Дүн	**58 387.5**	**64 007.7**	**109.6**	**7 739.1**	**15 982.6**	**52 469.8**	**63 146.9**	**120.3**
АР	4 598.0	6 335.0	137.8	2 524.8	3 499.0	3 834.4	4 944.1	128.9
БХ	4 618.6	6 688.2	144.8	2 550.0	4 017.3	3 831.7	5 895.6	153.9
БУ	3 085.4	4 889.3	158.5	-	1 046.6	3 098.1	4 143.1	133.7
ОР	38 868.3	32 586.0	83.8	-	-	32 329.5	36 098.3	111.7
ӨВ	2 158.8	6 430.7	297.9	-	3 811.6	4 680.4	5 668.6	121.1
ХӨ	5 058.3	7 078.6	139.9	2 664.3	3 608.1	4 695.7	6 397.3	136.2
				Төвийн бүс				
Дүн	**91 895.2**	**105 359.0**	**114.7**	**1 914.6**	**4 692.0**	**57 935.4**	**84 114.7**	**145.2**
ГС	1 292.4	2 398.4	185.6	198.6	815.4	1 596.6	2 384.8	149.4
ДА	5 341.1	6 594.7	123.5	-	-	5 429.8	6 264.0	115.4
ДО	8 333.9	9 259.9	111.1	-	-	4 781.7	6 810.4	142.4
ДУ	3 250.9	5 126.3	157.7	1 716.0	2 954.8	2 984.8	3 158.2	105.8
ӨМ	62 475.8	65 583.1	105.0	-	-	29 764.3	47 517.2	159.6
СЭ	6 146.9	9 729.2	158.3	-	-	7 221.8	10 369.9	143.6
ТӨ	5 054.1	6 667.5	131.9	-	921.9	6 156.3	7 610.1	123.6
				Зүүн бүс				
Дүн	**12 485.4**	**14 647.3**	**117.3**	**-**	**365.2**	**12 106.5**	**13 583.0**	**112.2**
ДД	3 840.7	4 584.1	119.4	-	-	3 723.8	4 325.8	116.2
СҮ	4 625.7	5 116.2	110.6	-	365.2	4 804.1	4 388.7	91.4
ХЭ	4 018.9	4 947.0	123.1	-	-	3 578.6	4 868.6	136.0
				Улаанбаатар				
Дүн	**126 083.4**	**212 442.6**	**168.5**	**-**	**24 068.9**	**79 002.6**	**113 188.6**	**143.3**
УБ	126 083.4	212 442.6	168.5	-	24 068.9	79 002.6	113 188.6	143.3

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО
(жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
БҮГД	**61 130.8**	**83 970.4**	**137.4**
ДА	936.8	1 613.5	172.2
ДО	1 350.0	900.0	66.7
ДД	200.0	-	-
ОР	27 400.0	31 208.8	113.9
ӨМ	14 886.0	37 088.1	249.1
СЭ	850.0	1 500.0	176.5
ХЭ	108.0	-	-
УБ	15 400.0	11 660.0	75.7

Хавсралт № 8

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
Нийт бараа эргэлт	**5 784 025.5**	**6 506 026.9**	**112.5**
Экспорт	**2 341 647.4**	**2 538 025.7**	**108.4**
Валютын төлбөртэй худалдаа	2 337 672.6	2 533 919.5	108.4
Гадаадын тусламжийн бараа	316.3	169.6	53.6
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	1 023.9	2 374.5	231.9
Бусад	2 634.6	1 562.0	59.3
Импорт	**3 442 378.1**	**3 968 001.3**	**115.3**
Валютын төлбөртэй худалдаа	2 764 521.4	3 413 168.2	123.5
Бараа солилцоо	283.3	25.9	9.1
Гадаадын тусламжийн бараа	69 809.2	84 223.1	120.6
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	605 403.4	464 347.1	76.7
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	1 446.7	4 022.4	278.0
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	348.4	612.5	175.8
Бусад	565.7	1 602.2	283.2

Хавсралт № 9

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2011 I-VII		2012 I-VII	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**2 341 647.4**	**100.0**	**2 538 025.7**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	2 018 694.2	86.2	2 266 649.8	89.3
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	162 719.5	6.9	161 856.7	6.4
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	75 663.9	3.2	51 994.8	2.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	32 546.8	1.4	15 283.0	0.6
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	13 247.4	0.6	11 505.5	0.5
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	13 569.2	0.6	9 899.1	0.4
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	7 463.1	0.3	6 225.9	0.2
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	5 738.3	0.2	5 876.9	0.2
Бусад	12 005.0	0.6	8 733.9	0.4
Импорт	**3 442 378.1**	**100.0**	**3 968 001.3**	**100.0**
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	924 262.8	26.8	989 394.4	24.9
Эрдэс бүтээгдэхүүн	649 082.9	18.9	903 989.4	22.8
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	815 543.5	23.7	834 215.7	21.0
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	324 704.6	9.4	330 403.2	8.3
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	169 475.1	4.9	201 714.5	5.1
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	129 398.3	3.8	162 927.0	4.1
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	118 611.4	3.4	141 032.7	3.6
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	54 602.3	1.6	71 160.7	1.8
Бусад	256 697.2	7.5	333 163.6	8.4

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар,

жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 VII	2012 VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
Нийт дүн	**147 597.9**	**162 946.9**	**1 084 793.9**	**1 181 924.5**	**109.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**83 306.9**	**92 444.8**	**628 251.8**	**696 834.4**	**110.9**
Нүүрс олборлолт	23 408.2	11 633.9	161 508.1	149 709.8	92.7
Газрын тос олборлолт	9 532.1	15 570.7	68 736.7	106 469.5	154.9
Металлын хүдэр олборлолт	47 953.7	63 144.4	383 743.8	427 624.7	111.4
Бусад ашигт малтмал олборлолт	2 413.0	2 095.9	14 263.1	13 030.4	91.4
Боловсруулах аж үйлдвэр	**51 909.6**	**57 119.3**	**326 319.3**	**350 720.5**	**107.5**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	24 971.2	28 499.0	164 796.8	181 708.6	110.3
Тамхи үйлдвэрлэл	1 114.3	804.4	11 868.1	11 331.5	95.5
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	11 112.6	7 118.6	64 433.1	44 014.6	68.3
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	286.5	153.8	3 835.9	3 135.4	81.7
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	30.0	451.9	1 368.0	3 114.9	227.7
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	176.6	238.8	1 169.4	1 380.5	118.1
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	240.8	377.4	1 375.4	2 482.6	180.5
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	906.9	739.5	5 803.2	7 793.1	134.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	2.6	17.7	76.4	469.7	615.1
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 127.8	2 037.4	11 544.9	12 721.5	110.2
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	172.9	726.1	1 274.2	5 663.2	444.5
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэ|	6 053.9	8 640.1	24 877.9	31 326.5	125.9
Төмрийн үйлдвэрлэл	5 077.2	6 460.2	30 678.3	36 898.8	120.3
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйг	2.3	16.4	22.5	62.5	278.1
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	294.4	311.1	687.4	3 359.2	488.7
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	235.6	160.8	1 597.7	2 783.4	174.2
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1.4	0.7	65.3	4.8	7.4
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	32.1	36.1	267.0	257.9	96.6
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	70.5	329.3	578.0	2 211.9	382.7
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**12 381.4**	**13 382.9**	**130 222.9**	**134 369.6**	**103.2**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	11 360.6	12 334.2	122 256.6	126 345.2	103.3
Ус ариутгал, усан хангамж	1 020.8	1 048.7	7 966.2	8 024.4	100.7

Хавсралт № 11

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,

жил бүрийн 7 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2011 VII	2012 VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	249.4	272.6	2 227.3	2 330.2	104.6
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	168.5	170.6	4 885.3	4 857.4	99.4
Газрын тос	мян.баррел	174.2	284.6	1 256.3	1 945.9	154.9
Нүүрс	мян.т	2 234.2	1 110.4	15 415.2	14 289.1	92.7
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	22.0	21.7	195.8	201.4	102.9
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	312.4	306.1	2 416.8	2 385.5	98.7
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	12.6	11.8	76.6	70.4	91.9
Алт	кг	550.3	625.8	3 211.5	2 761.2	86.0
Катодын зэс, 99%	т	191.9	188.6	1 356.8	1 280.2	94.4
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	69.4	86.2	396.3	411.3	103.8
Самнасан ноолуур	т	131.2	42.6	687.9	228.2	33.2
Хивс	мян.м2	52.8	35.9	454.4	465.2	102.4
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	0.4	-	12.1	2.6	21.5
Зүсмэл материал	м3	440.1	3 482.0	3 481.1	5 930.0	170.3
Шохой	мян.т	4.3	6.2	18.2	35.3	193.6
Сонин	сая х.д.х	3.2	3.6	22.4	33.5	149.9
Малын мах	т	0.5	-	542.5	1 191.3	219.6
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	140.3	225.7	1 150.6	1 190.8	103.5
Гурил	т	5 335.6	5 895.5	57 655.7	43 328.3	75.2
Талх	т	1 945.0	1 939.3	12 231.6	14 060.4	115.0
Нарийн боов	т	1 125.4	1 116.8	7 029.7	7 646.7	108.8
Гоймон	т	211.6	4.9	1 184.5	461.0	38.9
Амтат ус, ундаа	мян.л	9 036.9	8 867.6	40 287.4	45 723.7	113.5
Архи, дарс	мян.л	2 260.3	2 589.7	15 205.9	15 624.7	102.8
Спирт	мян.л	178.4	153.7	2 042.3	2 192.6	107.4

Хавсралт № 12

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар,

оны үнээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 I-VII	2012 I-VII	Үүнээс: гадаадад	Дунд эзлэх хувь 2011 I-VII		Дунд эзлэх хувь 2012 I-VII	
Аж үйлдвэр бүгд	**2 804 076.3**	**3 227 978.1**	**2 077 514.8**	**100.0**		**100.0**	
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**1 945 751.8**	**1 918 288.7**	**1 702 894.6**	**69.4**		**59.5**	
Нүүрс олборлолт	719 268.8	557 602.3	484 891.6	25.7		17.3	
Газрын тос олборлолт	146 025.9	232 079.9	232 079.9	5.2		7.2	
Металлын хүдэр олборлолт	1 037 022.2	1 089 932.5	952 560.1	37.0		33.8	
Бусад ашигт малтмал олборлолт	43 435.0	38 673.9	33 363.0	1.5		1.2	
Боловсруулах аж үйлдвэр	**625 543.4**	**1 043 721.7**	**374 620.2**	**22.3**		**32.3**	
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	339 002.5	423 020.0	2 814.4	12.1		13.1	
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	22 629.5	38 546.2	2 416.0	6.7	*	9.1	*
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	20 483.4	23 895.5	-	6.0	*	5.6	*
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	58 293.8	38 056.0	-	17.2	*	9.0	*
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	37 150.0	43 980.2	-	11.0	*	10.4	*
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	200 445.9	278 542.0	398.4	59.1	*	65.8	*
Тамхи үйлдвэрлэл	24 567.7	24 283.9	-	0.9		0.8	
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	101 062.1	85 122.4	54 863.4	3.6		2.6	
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	5 592.9	4 968.7	-	0.2		0.2	
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1 448.8	1 683.0	699.4	0.1		0.1	
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	4 423.7	6 630.6	-	0.2		0.2	
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	8 957.7	13 697.4	-	0.3		0.4	
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	6 181.2	8 804.9	-	0.2		0.3	
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	84.5	268 710.8	268 046.7	0.0		8.3	
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	21 069.0	30 859.6	-	0.8		1.0	
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	983.2	1 935.6	-	0.0		0.1	
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	54 170.4	64 072.2	-	1.9		2.0	
Төмрийн үйлдвэрлэл	43 551.6	86 829.6	47 918.2	1.6		2.7	
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	10 411.8	16 558.3	274.9	0.4		0.5	
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 245.2	2 419.7	-	0.0		0.1	
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	470.5	1 362.6	-	0.0		0.0	
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	152.3	122.3	-	0.0		0.0	
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1 346.5	1 475.1	-	0.0		0.0	
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	821.8	1 164.9	3.2	0.0		0.0	
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**232 781.0**	**265 967.6**	**-**	**8.3**		**8.2**	
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	210 491.0	242 136.5	-	7.5		7.5	
Ус ариутгал, усан хангамж	22 290.0	23 831.1	-	0.8		0.7	

Тайлбар: * Бүлгийн дунд эзлэх хувь

Хавсралт № 13

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2010 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2012 I-VII / 2011 I-VII %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	8 937.1	10 155.1	11 524.9	113.5
дотоодын	4 446.4	4 632.5	5 204.8	112.4
гаргалт	2 182.8	3 267.0	4 012.9	122.8
оруулалт	872.3	1 100.7	1 402.0	127.4
дамжин өнгөрөх	1 435.6	1 154.8	905.2	78.4
Ачаа эргэлт, сая т.км	5 443.3	6 337.6	7 125.9	112.4
дотоодын	1 413.8	1 558.2	1 718.4	110.3
гаргалт	2 016.9	2 936.0	3 687.4	125.6
оруулалт	419.0	561.7	715.3	127.3
дамжин өнгөрөх	1 593.6	1 281.8	1 004.8	78.4
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	1 994.6	2 184.3	2 344.7	107.3
олон улсад зорчсон	69.0	82.2	81.9	99.7
дотоодод зорчсон	1 925.5	2 102.2	2 262.9	107.6
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	663.8	777.9	843.8	108.5
Шилжүүлсэн сая т.км	6 107.0	7 115.5	7 969.7	112.0
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	160 258.0	213 821.8	241 796.8	113.1
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	834.2	1 278.5	2 263.3	177.0
шуудан	215.0	249.4	254.5	102.0
тээш	147.4	193.7	216.2	111.6
ачаа	471.9	835.5	1 792.6	214.6
Ачаа эргэлт, мян.т.км	1 876.5	3 123.5	5 786.1	185.2
шуудан	375.0	454.7	482.5	106.1
тээш	215.1	296.3	312.3	105.4
ачаа	1 286.4	2 372.5	4 991.3	210.4
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	205.7	305.6	403.4	132.0
олон улсад зорчсон	145.1	201.9	249.5	123.6
дотоодод зорчсон	60.5	103.8	153.9	148.3
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	343.9	507.4	666.6	131.4
Шилжүүлсэн сая т.км	33.1	49.2	66.3	134.8
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	61 453.7	83 886.2	96 290.7	114.8

Өрхийн орлого, зарлага, хүн амын амьжиргааны түвшин-2011 онд

Өрхийн аж ахуйн орлого, зарлагын судалгааг Үндэсний статистикийн газар /хуучин нэрээр/ 1966 оноос эхлэн явуулсан. Өрхийн тооны өсөлтөөс хамаарч түүвэрлэлтэд 1000-2000 өрх хамрагдаж, өрхийн ам бүл, өрхийн гишүүдийн орлогын эх үүсвэрүүд, хэрэглээ, мөн өрхийн гишүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдлыг судалдаг байсан. Зах зээлийн эдийн засгийн харилцаанд шилжсэнээс хойших он жилүүдэд манай улсын нийгэм эдийн засаг, хүн амын амьдралд гарч байгаа өөрчлөлтүүдийг өрхийн гишүүдийн хүн ам зүйн байдал, тэдний боловсрол, эрүүл мэнд, ажил эрхлэлт болон өрхийн хувийн үйлдвэрлэл эрхлэлттэй уялдуулан нарийвчлан судлах нь нэн шаардлагатай болсон билээ. Энэ зорилгоор “Монгол улсын хүн амын амьжиргааны түвшний үнэлгээ“-ний анхны түүвэр судалгааг Дэлхийн банкны техник, санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр 1995 онд, хоёр дахь удаагийн судалгааг “Амьжиргааны түвшний түүвэр судалгаа” гэсэн нэрээр 1998 онд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөрийн газрын дэмжлэгтэйгээр, 2002-2003 онд “Өрхийн орлого, зарлага, амьжиргааны түвшний түүвэр судалгаа“-г Дэлхийн Банк болон Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөрийн газрын дэмжлэгтэйгээр эрхлэн явуулсан. Эдгээр судалгаануудыг нэгтгэх замаар амьжиргааны түвшин, ядуурлын үзүүлэлтээр баяжуулсан ӨНЭЗС-г 2007 оноос эхлэн явуулж эхлээд байна. Судалгаанд жил бүр Монгол Улсын нийт өрхийн 1.5 хувьтай тэнцэх 11232 өрхийг түүвэрлэн авч, тэднээс өрхийн гишүүдийн нас, хүйс, боловсрол, ажил эрхлэлтийн байдал, өрхийн орлого, зарлага, хэрэглээний хэмжээтэй холбоотой үзүүлэлтүүдийг цуглуулан судалж байна.

Өрхийн орлого, зарлага

Өрхийн сарын дундаж нийт орлого 2011 онд 573.5 мянгад хүрч 2008 оныхоос 57.7 хувь, өмнөх оныхоос 28.0 хувиар өсчээ. Үүнээс мөнгөн орлого нь өмнөх оныхоос 30.2 хувиар өссөн байна. Сүүлийн 4 жилийн дунджийг 2004-2007 оны дундажтай харьцуулахад өрхийн мөнгөн орлого 2.2 дахин, үүнээс цалин 2.6 дахин, тэтгэвэр, тэтгэмж 3.2 дахин, өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 38.6 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1

Нэг өрхийн сарын дундаж орлого, оны үнээр

төгрөг

Орлогын төрөл	2004-2007 оны дундаж	Улсын дундаж				2008-2011 оны дундаж	2008/2011 оны дундаж / 2004/2007 оны дундаж
		2008	2009	2010	2011		
Нийт орлого - Бүгд	**205 467**	**363 594**	**402 525**	**448 027**	**573 541**	**446 922**	**217.5**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	**176 748**	**325 270**	**354 967**	**387 099**	**503 936**	**392 818**	**222.2**
Цалин хөлс	75 530	158 963	181 022	200 167	248 385	197 134	261.0
Тэтгэвэр, тэтгэмж	24 037	61 055	67 237	67 131	114 368	77 448	322.2
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	60 612	78 534	76 062	82 855	98 627	84 020	138.6
Бусад	16 569	26 718	30 646	36 946	42 556	34 217	206.5
2. Бусдаас үнэгүй авсан	**6 498**	**10 451**	**14 743**	**19 356**	**22 626**	**16 794**	**258.4**
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	**22 221**	**27 873**	**32 815**	**41 572**	**46 979**	**37 310**	**167.9**

Инфляциар засварласан 2011 оны өрхийн мөнгөн орлогыг 2008 оныхтой харьцуулахад 19.4 хувь, үүнээс цалин хөлс 20.7 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмж 44.1 хувиар нэмэгджээ.

Хүснэгт 2

Нэг өрхийн сарын дундаж орлого, инфляциар засварлан тооцсоноор

төгрөг

	2007/2004 %	Улсын дундаж				2011/2008 %
		2008	2009	2010	2011	
Нийт орлого - Бүгд	**106.2**	**363 594**	**386 300**	**380 503**	**442 015**	**121.6**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	**124.3**	**325 270**	**340 717**	**328 755**	**388 531**	**119.4**
Цалин, хөлс	144.0	158 963	173 835	170 085	191 834	120.7
Тэтгэвэр, тэтгэмж	195.9	61 055	64 512	57 075	87 961	144.1
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	93.1	78 534	73 011	70 393	76 027	96.8
Бусад	101.6	26 718	29 359	31 201	32 709	122.4
2. Бусдаас үнэгүй авсан	**83.4**	**10 451**	**14 293**	**16 362**	**17 239**	**164.9**
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	**35.5**	**27 873**	**31 290**	**35 387**	**36 245**	**130.0**

Бодит нийт орлого 2009 онд 386.3 мянган төгрөг байсан бол 2010 оны өндөр инфляцийн улмаас 380.5 мянган төгрөг болтлоо буурсан байна. Өөрөөр хэлбэл мөнгөн

дүнгээрээ өрхийн орлого нэмэгдсэн боловч инфляцийн өсөлтийг гүйцэж чадаагүй байна. Харин 2011 онд бодит орлого 442.0 мянган төгрөг болж, 2008 оныхоос 21.6 хувь, өмнөх оныхоос 16.2 хувиар өссөн байна.

Өрхийн орлогын бүтцээс харахад 2008-2011 онд мөнгөн орлогын эзлэх хувь өмнөх 4 жилийн дунджаас 2 пунктээр нэмэгдсэн. Үүнд цалин хөлсний орлогын эзлэх хувь 7.4 пункт, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлогын эзлэх хувь 5.4 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 3

Нэг өрхийн сарын дундаж орлогын бүтэц

хувь

Орлогын төрөл	2004-2007 оны дундаж	Улсын дундаж				2008-2011 оны дундаж
		2008	2009	2010	2011	
Нийт орлого - Бүгд	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	**86.0**	**89.4**	**88.2**	**86.4**	**87.9**	**88.0**
Цалин, хөлс	36.8	43.7	45.0	44.7	43.3	44.2
Тэтгэвэр, тэтгэмж	11.7	16.8	16.7	15.0	19.9	17.1
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	29.5	21.6	18.9	18.5	17.2	19.0
Бусад	8.0	7.3	7.6	8.2	7.5	7.7
2. Бусдаас үнэгүй авсан	**3.2**	**2.9**	**3.7**	**4.3**	**3.9**	**3.7**
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	**10.8**	**7.7**	**8.1**	**9.3**	**8.2**	**8.3**

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2008-2011 онд 2004-2007 оныхоос 2.1 дахин, үүнээс хүнсний зүйлийн зарлага 2.0 дахин, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага 2.1 дахин, бусдад өгсөн бэлэг тусламжийн зардал 3.7 дахин өссөн байна.

Хүснэгт 4

Нэг өрхийн сарын дундаж зарлага, оны үнээр

төгрөг

Зарлагын төрөл	2004-2007 оны дундаж	Улсын дундаж				2008-2011 оны дундаж	2008/2011 оны дундаж / 2004/2007 оны дундаж
		2008	2009	2010	2011		
Өрхийн зарлага - Бүгд	**224 342**	**367 466**	**437 602**	**450 206**	**577 406**	**458 170**	**204.2**
1. Мөнгөн зарлага - Бүгд	**195 522**	**329 142**	**390 044**	**389 278**	**507 801**	**404 066**	**206.7**
Хүнсний зүйлийн зарлага	69 436	119 533	147 906	131 940	155 482	138 715	199.8
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	122 518	200 247	228 667	244 404	335 304	252 156	205.8
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	3 569	9 362	13 471	12 934	17 015	13 196	369.7
2. Бусдаас үнэгүй авсан - Бүгд	**6 599**	**10 451**	**14 743**	**19 356**	**22 626**	**16 794**	**254.5**
Хүнсний зүйлийн зарлага		4 503	6 333	9 265	10 662	7 691	
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага		5 948	8 410	10 091	11 964	9 103	
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	**22 221**	**27 873**	**32 815**	**41 572**	**46 979**	**37 310**	**167.9**

Өрхийн зарлагын бүтцээс харахад 2008-2011 оны дунджаар өрхийн нийт зарлагад хүнсний зүйлийн эзлэх хувь 30.6 хувь, хүнсний бус бараа, үйлчилгээнд зориулсан зарлагынх 54.8 хувь болж, 2004-2007 оны дундажтай харьцуулахад хүнсний зарлагынх 0.4 пунктээр буурч, хүнсний бус бараа, үйлчилгээнийх 0.2 пунктээр өссөн байна.

Хүснэгт 5

Нэг өрхийн сарын дундаж зарлагын бүтэц

төгрөг

Зарлагын төрөл	2004-2007 оны дундаж	Улсын дундаж				2008-2011 оны дундаж
		2008	2009	2010	2011	
Өрхийн зарлага - Бүгд	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн зарлага - Бүгд	**87.2**	**89.6**	**89.1**	**86.5**	**87.9**	**88.3**
Хүнсний зүйлийн зарлага	31.0	32.5	33.8	29.3	26.9	30.6
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	54.6	54.5	52.2	54.3	58.1	54.8
Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	1.6	2.6	3.1	2.9	2.9	2.9
2. Бусдаас үнэгүй авсан - Бүгд	**2.9**	**2.8**	**3.4**	**4.3**	**3.9**	**3.6**
Хүнсний зүйлийн зарлага		1.2	1.5	2.1	1.8	1.7
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага		1.6	1.9	2.2	2.1	2.0
3. Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	**9.9**	**7.6**	**7.5**	9.2	**8.1**	**8.1**

Өрхийн орлого нь ямагт хэрэглээнээс өндөр өсөлттэй байж энэ хоёрын зөрүүгээр өрхөд хадгаламж хуримтлал бий болно.

Харин өрхийн орлого буурсан нөхцөлд хэрэглээнд сөрөг нөлөөлөл үүсч, амьжиргааны баталгаа алдахад хүрдэг. Ийм нөхцөл нь өрхийн дундаж орлого, дундаж хэрэглээг хангаж чадахгүй, түүнээс доогуур түвшинд байгаа үед үүсдэг. Өөрөөр хэлбэл тухайн өрх дундаж хэрэглээгээ хангаж чадаагүйгээс олж байгаа орлогынхоо хэмжээгээр хязгаарлагдмал хэрэглээтэй болж, ядуурал дөртөх нэг үндэс бий болдог. Өрхийн нийт орлого, зарлагын харьцааг (Зураг 1) харахад манай улс хөгжиж байгаа орнуудын нэгэн адил хүн амын орлогыг бүрэн бүртгэх, хяналт тавих тогтолцоо, хууль эрх зүйн орчин бүрдэж чадаагүйн улмаас орлогоос давсан хэрэглээ бий болсон дүр зураг гарч байна.

Зураг 1

Өрхийн нийт орлого, зарлагын харьцаа

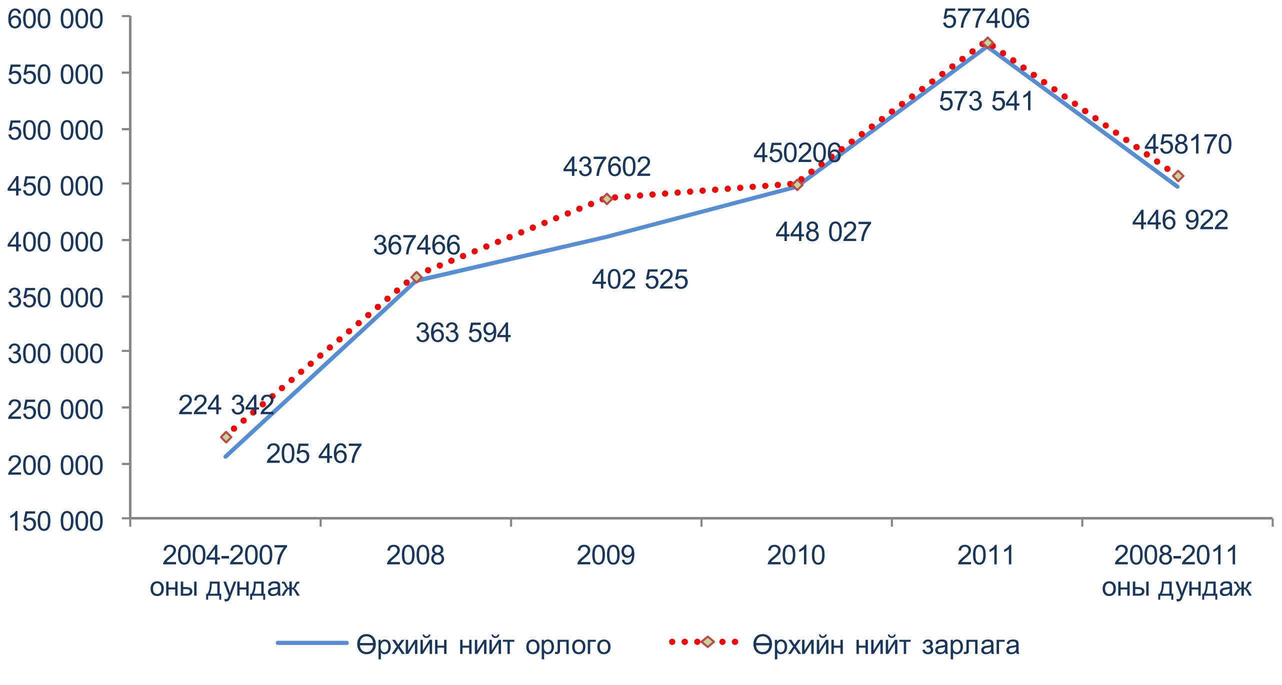

Хүн амын амьжиргааны түвшин, ядуурал

Хүн амын амьжиргааны түвшинг илтгэх ядуурлын үзүүлэлтүүдийг авч үзвэл 2010 онд ядуурлын хамралтын хүрээ 39.2 хувь байсан бол 2011 онд 29.8 хувь болж 9.4 пунктээр буурлаа.

Дэлхийн санхүүгийн хямрал, улс даяар болсон зудын улмаас 2009, 2010 онд ядуурлын үндсэн үзүүлэлтүүд өссөн дүнтэй байлаа. Тухайлбал ядуурлын хамралтын хүрээ 2007-2008 оны судалгааны дүнгээр 35.2 хувь байсан бол 2009 онд 38.7 хувь, 2010 онд 39.2 хувьтай байв. Харин төрөөс хүн амын нийгмийн асуудлаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, сүүлийн жилд дотоодын хэрэгцээгээ хангахуйц ургац хураан авсан, малын тоо өссөн зэрэг нь ядуурал буурахад тодорхой хэмжээгээр нөлөө үзүүлж, 2011 онд ядуурлын хамралт 29.8 хувь болж, өмнөх оныхоос 9.4 пунктээр буурсан бол ядуурлын гүнзгийрэлт 7.6 хувь болж 3.7 пункт, ядуурлын мэдрэмж 2.8 хувь болж 1.8 пунктээр буурлаа.

Хүснэгт 8

Ядуурлын үндсэн үзүүлэлтүүд, улсын дундаж, хот, хөдөөгөөр

Хувь

	Ядуурлын хамралтын хүрээ				Ядуурлын гүнзгийрэлт				Ядуурлын мэдрэмж			
	2007-2008	2009	2010	2011	2007-2008	2009	2010	2011	2007-2008	2009	2010	2011
Улсын дундаж	35.2	38.7	39.2	29.8	10.1	10.6	11.3	7.6	4.0	4.1	4.6	2.8
Хот	26.9	30.6	32.2	26.6	7.7	7.9	8.7	7.0	3.1	2.9	3.4	2.6
Үүнээс:												
Улаанбаатар	21.9	26.7	29.8	23.5	6.3	6.4	7.7	5.9	2.6	2.3	2.8	2.1
Хөдөө	46.6	49.6	47.8	33.3	13.4	14.4	14.6	8.4	5.2	5.6	6.1	3.0

Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс гэдэг нь нийт хүн амд эзлэх ядуучуудын хувь бөгөөд энэ нь ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувийг харуулдаг. Манай улсад ядуурлын байдал, түүний гүнзгийрэлт ямар байгааг 2011 оны "Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа"-ны үр дүнгээс харахад 29.8 хувь буюу нийт хүн амын 805.9 мянга орчим нь ядууралд өртсөн тухайлбал 100 хүн тутмын 30 нь наад захын хэрэгцээний зүйлсээ худалдан авах чадваргүй байна гэсэн дүн гарчээ.

Ядуурлын байдлыг бүрэн тодорхойлохын тулд ядуурлын гүнзгийрэлт, ядуурлын мэдрэмж гэсэн 2 хэмжүүрийг хамтад нь авч үздэг. Ядуурлын гүнзгийрэлтийн индекс нь ядуучуудын хэрэглээний дундаж түвшин ядуурлын шугамаас дунджаар хэдэн хувиар доогуур байгааг илэрхийлдэг үзүүлэлт юм. Ядуурлын шугам буюу нэг хүнд сард ногдох хэрэглээний хэмжээ 2011 онд 97957 төгрөг байхад хүн амын 29.8 хувь нь ядуу бөгөөд эдгээр ядуучуудын хэрэглээний дундаж түвшин энэ шугамнаас 7.6 хувиар доогуур буюу ойролцоогоор 90512 төгрөг байна. Ядуурлын мэдрэмжийн индекс нь ядуучуудын дундах хэрэглээний тархалтын мэдрэмж бөгөөд ядуурлын түвшинд ядуучуудын дундаж хэрэглээ нөлөөлөөд зогсохгүй бас хэрэглээний тархалт нөлөөлж байгааг илэрхийлэх үзүүлэлт юм. Судалгааны дүнгээр ядуурлын мэдрэмжийн хэмжигдэхүүн 2011 онд 2.8 хувь байна.

Зураг 2

Ядуурлын үндсэн үзүүлэлтүүд, улсын дундаж, хот, хөдөөгөөр, 2007/2008-2011 оноор

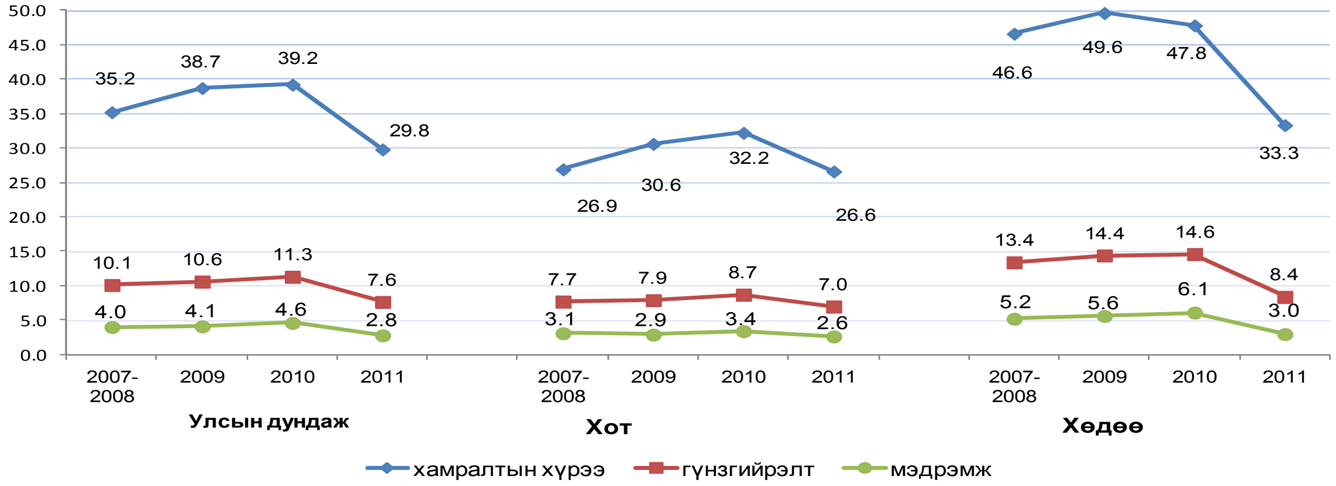

Ядуурлын хамралтын хүрээ хотод 2011 онд 26.6 хувь болж, өмнөх оныхоос 5.6 пункт, хөдөөд 33.3 хувь болж, өмнөх оныхоос 14.5 пунктээр буурсан байна. Эндээс харахад хөдөөгийн иргэдийн амьжиргаа хотынхныг бодвол илүү их сайжирсан байна. Үүнд 2009-2010 оны зудыг бүрэн давж малын тоо өссөн, газар тариалан өгөөж ихтэй байж дотоодын хэрэгцээг хангахуйц хэмжээний ургац хураан авсан, махны үнийн өсөлтөд хотынхноос бага нэрвэгдсэн, бэлэн мөнгөний тогтмол орлогогүй байсан иргэдэд “Хүний хөгжил сан”-гийн хишиг, хувь зохих хэмжээний бодит орлого болсон зэрэг нь нөлөөлсөн байх талтай.

Нэг хүнд ногдох хэрэглээнд тулгуурлан тооцсон буюу хэрэглээний тэгш бус хуваарилалтыг харуулах Жини коэффициент 2007-2008 онд 0.36 байснаа 2011 онд 0.33 болж буурсан нь хүн амын дундах хэрэглээний тэгш бус байдал буурч, орлогын ялгаа багассаныг харуулж байна. Тэгш бус байдлыг тодорхойлох өөр нэг үндсэн үзүүлэлт болох хүн амын тэнцүү 10 бүлэг дэх хэрэглээний түвшнээр харвал 2007-2008 онд хүн амын хамгийн баян 10 хувь нь хамгийн ядуу 10 хувиас 9.2 дахин их хэрэглээтэй байсан бол 2011 онд энэ тоо 7.7 болж буурсан байгаа нь тэгш бус байдал тодорхой хэмжээгээр буурч байгааг харуулж байна.

Хүснэгт 9

Нийт хэрэглээнд эзлэх хувь, өрхийн тооны тэнцүү 10 бүлгээр

	Улсын дундаж			
	2007-2008	2009	2010	2011
Хамгийн ядуу	30 497	34 350	41 060	53 688
II	42 854	47 899	57 902	74 682
III	52 436	57 988	70 805	90 653
IV	62 272	67 905	82 900	106 278
V	73 323	77 896	96 024	123 394
VI	85 847	89 473	111 612	141 765
VII	101 126	103 347	130 322	163 348
VIII	122 475	122 006	154 260	193 146
IX	157 957	153 012	193 675	242 563
Хамгийн чинээлэг	280 033	263 801	323 382	414 381

Манай улсад дунд зэргийн орлоготой хэсэг нь 2011 онд нийт хүн амын 40 орчим хувийг эзэлж байна. Аль ч улс оронд нийгмийн тогтвортой байдал, хөгжил дэвшлийг хангахад дундаж анги чухал үүрэгтэй байдаг. Цаашдаа ядуу хэсгийн эзлэх хувийг бууруулж, дундчуудын эзлэх байр суурийг нэмэгдүүлэх нь нийгмийн хөгжлийг хангах болон хүн амын амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх чиглэлээр дэвшүүлэх гол зорилт болж байна.

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 7 дугаар сарын 27-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 1.5 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 5 сард 250.3 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.8 тэрбум ам.долл буюу 9.6 хувиар* өсчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.7 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 7 дугаар сард 8.3 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар өсчээ[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 6 дугаар сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 1.2 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.7 хувиар өсчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард 99.6 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 хувиар буурчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2924.0 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1960.7 тэрбум иен буюу 3.0 дахин өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 0.1 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар буурчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 6 дугаар сард 4.3 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр буурчээ[9].

ХАВСРАЛТ

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 6 дугаар сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхтай ижил түвшинд*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 хувиар* өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 5 сард 60.6 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.9 тэрбум евро буюу 25.6 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 5 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.3 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 6 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.4 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд**, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 пунктээр өсчээ9.

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 7 дугаар сарын 25-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.4 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.6 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 5 сард 95.2 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.8 тэрбум ам.долл буюу 15.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 6 дугаар сард 5.4 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна[11].

- Улирлын нөлөөллийг тооцсон

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 7 дугаар сарын 16-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.2 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний хагас жилд 68.9 сая ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 56.4 хувиар өсчээ[13].

Харин аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2012 оны 6 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.5 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 7589.39 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 169.28 ам.долл буюу 2.3 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2029.85 ам.долл буюу 21.1 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 1593.91 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 2.79 ам.долл буюу 0.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.10 ам.долл буюу 1.3 хувиар өсчээ[15]/Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 87.93 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 5.53 ам.долл буюу 6.7 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.33 ам.долл буюу 9.6 хувиар буурчээ[16] /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 12814.09 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 269.19 нэгж буюу 2.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 301.77 нэгж буюу 2.4 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 8760.68 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 122.60 нэгж буюу 1.4 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1236.00 нэгж буюу 12.4 хувиар буурчээ[17].

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 7 дугаар сард дунджаар 5636.47 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 156.03 нэгж буюу 2.8 хувиар нэмэгдэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 273.35 нэгж буюу 4.6 хувиар буурчээ[17].

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 5 дугаар сард дунджаар 12721.08 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 309.67 нэгж буюу 2.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 141.09 нэгж буюу 1.1 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 5 дугаар сард дунджаар 8842.54 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 784.88 нэгж буюу 8.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 808.24 нэгж буюу 8.4 хувиар буурчээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 5 дугаар сард дунджаар 5461.44 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 264.14 нэгж буюу 4.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 476.53 нэгж буюу 8.0 хувиар буурчээ[17].

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47

Тайлбар:

1. *АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс*
2. *Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс*
3. *Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс*

Эх үүсвэр:

1. *http://bea.gov*
2. *http://stats.bls.gov*
3. *http://www.census.gov/foreign-trade*
4. *http://www.federalreserve.gov*
5. *http://www.esri.cao.go.jp*
6. *http://www.stat.go.jp*
7. *http://www.customs.go.jp*
8. *http://www.meti.go.jp*
9. *http://epp.eurostat.ec.europa.eu*
10. *http://www.economy.gov.ru*
11. *http://www.gks.ru*
12. *http://www.stats.gov.cn*
13. *http://www.mofcom.gov.cn*
14. *http://www.lme.com*
15. *http://www.lbma.org.uk*
16. *http://www.nymex.com*
17. *http://finance.yahoo.com*

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113
http://www.nso.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 329271
Утас: (976-11) 322424, (976-11) 326414